

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Marie Černá

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra občanské výchovy a filosofie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obecní samospráva v České republice (konkretizace na příkladu města Kroměříž)

Local Government in the Czech Republic (Specifically in the Town of Kromeriz)

Vypracovala: Marie Černá

Vedoucí práce: PhDr. Josef Straceny, CSc.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: B NJ-ZSV (7507R041, 7504R236)

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Obecní samospráva v České republice vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Kroměříži dne 1. 4. 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Moje poděkování patří především vedoucímu mé bakalářské práce panu PhDr. Josefu Stracenému, CSc., který se mi v průběhu psaní mé práce věnoval a poskytl mi mnoho užitečných rad a informací. Dále chci poděkovat panu starostovi a zaměstnancům Městského úřadu Kroměříž za ochotu a čas. V poslední řadě bych ráda poděkovala své rodině za podporu.

ANOTACE

Bakalářská práce „Obecní samospráva v České republice (konkretizace na příkladu města Kroměříž)“ je souhrnným zpracováním rámce fungování obecní samosprávy.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, na teoretickou a praktickou, které se dále dělí na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Teoretická část se zabývá obecným základem samosprávy ČR a řeší její podstatu. Praktická část se drží zavedené struktury části teoretické a ukazuje její jednotlivé aspekty v konkrétní podobě na městě Kroměříž. Praktická část je doplněna anonymním dotazníkem polostrukturovaného typu.

KLÍČOVÁ SLOVA

obec, samospráva, orgány, zastupitelstvo, člen, činnost, výkon, princip, město, úřad

ANNOTATION

The bachelor thesis named “Local Government in the Czech Republic (Specifically in the Town of Kromeriz)” is a summary of the processing of local governments not only in a theoretical but also a practical way.

The thesis is divided into two main parts, which are then further divided into individual chapters and subchapters. The theoretical part deals with the theoretical basis, which solves questions related to local governments in the CR. The practical part follows the established structure of the theoretical part and shows the individual aspects in a concrete form, using the example of town Kromeriz. The practical part is supplemented with an anonymous semi-structured questionnaire.

KEYWORDS

community, self-government, authorities, municipal council, member, activity, achievement, principle, town, department

Obsah

ÚVOD.....	9
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	11
1.1 CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY A JEJÍ ČLENĚNÍ	11
1.2 STÁTNÍ SPRÁVA	13
1.3 SAMOSPRÁVA	14
2 ÚZEMNÍ USPOŘÁDÁNÍ ČR	17
2.1 OBEC	18
2.2 KLASIFIKACE OBCÍ	18
2.3 NÁZEV A SYMBOLY OBCE.....	20
2.4 ZÁKLAD OBCE	21
2.4.1 Územní základ obce.....	21
2.4.2 Osobní základ obce.....	21
2.5 PŮSOBNOST OBCE	22
2.5.1 Přenesená působnost	22
2.5.2 Samostatná působnost.....	23
3 ORGÁNY OBCE.....	25
3.1 ZASTUPITELSTVO OBCE (ZO)	25
3.1.1 Volby do zastupitelstva	26
3.1.2 Člen zastupitelstva obce.....	26
3.1.3 Zasedání zastupitelstva	28
3.1.4 Pravomoci zastupitelstva	29
3.2 RADA OBCE (RO)	32
3.2.1 Člen rady obce	32
3.2.2 Zasedání rady obce.....	32
3.2.3 Pravomoci rady obce.....	33
3.3 STAROSTA.....	34
3.3.1 Pravomoci starosty.....	35
3.3.2 Zavedení přímé volby starosty	36
3.3.3 Místostarosta	43
3.4 OBECNÍ ÚŘAD (OÚ).....	43

3.4.1	Pravomoci OÚ.....	44
3.4.2	Tajemník obecního úřadu.....	44
3.5	VÝBORY A KOMISE	45
4	MAJETEK A FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE.....	48
4.1	MAJETEK OBCE	48
4.2	HOSPODAŘENÍ OBCE	49
4.3	ROZPOČET OBCE	49
4.3.1	Obsah rozpočtu obce.....	50
4.3.2	Rozpočtový proces.....	51
4.4	ZADLUŽENOST OBCÍ	53
4.4.1	Monitoring hospodaření obcí za rok 2016	56
4.4.2	Konkrétní zadlužené obce.....	58
5	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ.....	59
5.1	HISTORIE	59
5.2	SYMBOLY MĚSTA.....	60
5.3	GEOGRAFIE MĚSTA KROMĚŘÍŽ A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	61
5.4	DEMOGRAFIE MĚSTA	61
5.5	PAMÁTKOVÉ OBJEKTY	63
5.6	VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI KROMĚŘÍŽSKA	64
5.7	PARTNERSKÁ MĚSTA	64
6	ORGÁNY MĚSTA KROMĚŘÍŽ	65
6.1	ZASTUPITELSTVO MĚSTA KROMĚŘÍŽ A JEHO ČINNOST.....	65
6.1.1	Volby do zastupitelstva města Kroměříž.....	65
6.1.2	Činnost zastupitelstva města Kroměříž.....	66
6.2	RADA MĚSTA KROMĚŘÍŽ A JEJÍ ČINNOST	68
6.3	STAROSTA MĚSTA KROMĚŘÍŽ, ROZHOVOR	69
6.3.1	Rozhovor s panem Mgr. Jaroslavem Němcem.....	69
6.4	MĚSTSKÝ ÚŘAD KROMĚŘÍŽ	71
7	MAJETEK A ROZPOČET MĚSTA KROMĚŘÍŽ	73
7.1	MAJETEK MĚSTA KROMĚŘÍŽE:	73
7.2	ROZPOČET MĚSTA	74

8	DOTAZNÍK	76
	ZÁVĚR	81
	POUŽITÁ LITERATURA.....	83

Úvod

Téma obecní samosprávy se jako občana České republiky dotýká každého z nás. Aby občan mohl uplatňovat svá práva správně a znát i své povinnosti, je důležité mít o tomto širokém tématu alespoň základní znalosti. Téma obecní samosprávy je proto zařazeno do učebních plánů již na nižším stupni základní škol (ZŠ), kdy se žáci snaží chápat základní souvislosti s organizací života v obci, kde žijí. Žáci se dále setkávají s tímto tématem i na druhém stupni ZŠ a na středních školách v rámci předmětu Základy společenských věd.

Hlavním cílem této práce je seznámit se nejprve s fungováním obecní samosprávy v ČR teoreticky a následně ukázat, jak obecní samospráva funguje na příkladu konkrétní obce v praxi. Pro praktickou část jsem vybrala své rodné město Kroměříž. Práce je tedy rozdělena do dvou hlavních částí, na část teoretickou a dále část praktickou.

Teoretickou část tvoří čtyři kapitoly a to: *Veřejná správa, Územní uspořádání ČR, Orgány obce* a v poslední řadě kapitola *Majetek a finanční hospodaření obce*, kterou doplním o aktuální řešená témata např.: *Zadluženost obcí* nebo *Přímá volba starostů*. Pro lepší pochopení hlavního tématu je v práci obsažena první kapitola, která se zabývá veřejnou správou v obecné rovině. Dále se práce orientuje již na obecní samosprávu. K problematice obecní samosprávy bylo vydáno několik publikací, ale jelikož každým rokem dochází k aktualizaci a drobným změnám v Zákonu o obcích, knihy nejsou aktualizovány a proto práce vychází, zejména v kapitole *Orgány obcí*, ze Zákona o obcích. Následně je teorie doplněna informacemi z knih jako jsou např.: *Obce a kraje, Územní samospráva ČR* nebo *Finance obcí měst a krajů, Obecním správním právem* aj.

Je tedy patrné, že problematiku ke zpracování je opravdu mnoho. Od toho se také odvíjí větší počet stran. Cílem je vypracovat práci, která přehledně vystihne základy obecní samosprávy v ČR a přiblíží aktuální problematiku, se kterou se samospráva potýká. Jak výše zmiňuji, praktická část práce se věnuje obecní samosprávě v konkrétní podobě a to na příkladu města Kroměříž. Tato část ukazuje konkrétně ve čtyřech kapitolách jednotlivé aspekty části teoretické. Tvoří ji: *Obecná charakteristika města*, dále popisuje *Orgány města* a poté *Majetek, hospodaření a rozpočet města*. Poslední kapitola je věnována dotazníku.

Pilířem a zdrojem praktické části jsou webové stránky města Kroměříž. V případě nedostupnosti informací online, se pokusím sehnat náležitě informace v archivu města Kroměříž nebo na městském úřadě. Poslední kapitolou práce je výzkumná sonda na základě dotazníku, jejíž úkolem je především zjistit a ukázat, kolik občanů a do jaké míry se o obecní samosprávu v Kroměříži zajímá.

Teoretická část

1 Veřejná správa

Pojmem správa jako taková v obecném smyslu rozumíme správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, která zabezpečuje realizaci veřejných úkolů. Je to lidská či společenská činnost, která je vykonávána za jistým účelem, směřující k dosažení určitých cílů. Díky charakteru těchto cílů rozdělujeme správu na soukromou a veřejnou. Správa soukromá je vykonávána v soukromém zájmu a lze ji považovat za správu soukromých věcí. Můžeme ji tedy charakterizovat jako činnost, která směřuje k dosažení vlastních osobních cílů.¹

1.1 Charakteristika veřejné správy a její členění

Na rozdíl od správy soukromé, sleduje veřejná správa veřejné cíle a je vykonávána ve veřejném zájmu neboli: správa toho, co přesahuje osobní soukromou sféru života jedince. Je rozdělena na státní správu a samosprávu. Veřejná správa se stará o chránění a uplatnění veřejného zájmu, jinými slovy o blaho a péči občana. Neznamena to však, že subjekty veřejné správy vždy vykonávají činnosti ve veřejném zájmu, naopak v některých případech vykonávají činnost ve svém vlastním a to soukromém zájmu, např. obec či kraj při správě svého majetku. Lze tedy říct, že veřejná správa je vykonávána v určitém organizačním systému a je svěřena subjektu, který realizuje tento výkon veřejné správy (správnímu úřadu či orgánu).² Každý správní orgán má svou pravomoc a působnost, tedy odpovědnost za určitý úsek správy a správní činnosti, který projednává, rozhoduje a za který je správní orgán odpovědný. Tuto působnost rozlišujeme věcně a územně.

Organizační členění veřejné správy:

1. *z hlediska věcného*: působnost všeobecná (př. na určitém území je veškerá veřejná správa realizována jedním vykonavatelem, např. krajský úřad) nebo působnost dílčí (specializovaná): správní úřady (finanční úřad), stavební úřad, katastrální úřad - dílčí působnost na určitém úseku

¹ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s. 17-18.

² VYDRŽELOVÁ, P. Výkon veřejné správy a dozoru na místní úrovni. *Veřejná správa*, 2003, č. 23, s. I-II.

2. z hlediska územního: stanoví na jakém území lze činnost vykonávat, ústřední celostátní působnost-ministerstva, regionální - krajská působnost-krajská policejní ředitelství, místní - obecní- nejnižší složky veřejné správy.³

Primárně je veřejná správa zajišťována veřejnoprávními subjekty a to především státem, dále pak veřejnými ústavy, podniky, fondy, nadacemi, ale také veřejnoprávními korporacemi a soukromoprávními osobami.⁴ „Dle čl. 2 odst. 1 Ústavy ČR je lid zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní s tím, že s veřejnou správou souvisí především moc výkonná.“⁵

Veřejná správa vychází z principů ústavnosti, zákonnosti a legitimacy a z celé řady zásad: transparentnosti, otevřenosti a informovanosti, spolehlivosti a předvídatelnosti, odpovědnosti konkrétních osob, co nejvyšší míry efektivity a účinnosti, proporcionality, právnosti, rovnosti před správními úřady, obrany před nesprávným rozhodnutím atd. Cílem veřejné správy je přiblížení správy a úřadů občanům, veřejná správa je dnes chápána jako služba občanovi.⁶

Veřejná správa je činností nezbytně spojenou s existencí státu a práva. Dle činností veřejné správy ji rozlišujeme na mocenskou neboli zakročující, kde jde o výkon veřejné moci v oblastech veřejné správy. Právě obce a kraje vykonávají mocenskou správu jak v samostatné, tak i přenesené působnosti. Pokusím se to vysvětlit na následujícím příkladu: pokud obec vykonává činnost prostřednictvím svého orgánu např. dodržování veřejného pořádku skrz obecní policii, jedná se o samostatnou působnost, ale v případě úředních postupů jde o přenesenou působnost.

Druhým typem správy je správa zabezpečující veřejné služby, kdy např. obec nebo kraj (orgán veřejné správy) zajišťuje vzdělávání, bydlení, zdravotní péči a jiné činnosti. Pojem veřejnoprávní je zde místě díky tomu, že k zabezpečení výkonu služby je potřeba uzavřít veřejnoprávní smlouvu (např. dopravní obslužnost v kraji).

³ Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=62923

⁴ VYDRŽELOVÁ, P. Výkon veřejné správy a dozoru na místní úrovni. *Veřejná správa*, 2003, č. 23, s. I-II.

⁵ Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=62923

⁶ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s. 17-18.

Obec se však může rozhodnout sama zda tyto služby zabezpečí či založí právnickou osobu. Soukromohospodářská správa má velmi blízko k odvětvím veřejného sektoru.

Veřejná správa není činností zákonodárnou ani soudní. Základním rozdílem mezi legislativou a veřejnou správou je v tom, že zákonodárná moc zákony vytváří, zatímco veřejná správa se jimi řídí a vykonává je. Vzhledem k zákonodárství je pak veřejná správa činností podzákonnou a prováděcí. Legislativa je tedy veřejné správě nadřazena v tom smyslu, že vytváří formou zákonů právní rámec její existence a činnosti.⁷

Nabízí se zde řada možností jak členit veřejnou správu. Některé z nich byly již výše zmíněny. Jelikož se tato práce bude zabývat veřejnou samosprávou, důležité je tedy zmínit rozdělení správy na správu státní a samosprávu. Pokud správu vykonávají státní subjekty, tak hovoříme o státní správě, je-li vykonávána jinými veřejnoprávními subjekty než je stát, jedná se o samosprávu. Samosprávné orgány však vykonávají kromě vlastní činnosti také správu státní v případě, že je na ní výkon zákonem přenesen. To znamená povinnost orgánu dodržovat zásady platící pro výkon státní správy.⁸

1.2 Státní správa

Výkon státní správy realizuje stát sám nebo jej deleguje na jiné součásti veřejné správy. Dle toho se dělí státní správa na přímou a nepřímou. V každé společnosti zorganizované ve stát, je státní správa nezastupitelnou součástí veřejné správy. V tomto smyslu je státní správa také základem a jádrem veřejné správy.⁹ Je odvozována od samotné podstaty, postavení a poslání státu, od podstaty a způsobů realizace státní moci. Svým charakterem je státní správa zvláštním druhem společenského řízení uskutečňovaného státem. Pojem státní správa je užíván jak v organizačním pojetí, kdy se jím rozumí orgány státní správy, tak i v funkčním pojetí, kdy jde prakticky o výkon státní správy jakožto výkon podzákonné nařizovací činnosti těchto orgánů.¹⁰

⁷ KINDL, Milan, a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 40.

⁸ VYDRŽELOVÁ, P. *Výkon veřejné správy a dozoru na místní úrovni. Veřejná správa*, 2003, č. 23, s. II.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ MADAR, Z. et al. *Slovník českého práva*. Díl II., P-Z. Praha: Linde, 1995.

Subjekty státní správy:

- stát představovaný orgány státní správy (správa jménem a v zájmu státu)
- veřejnoprávní korporace (obce a kraj)
- další subjekty, na něž byl výkon státní správy přenesen¹¹

Typickým správním orgánem je např. katastrální úřad, který zapisuje vlastnická a jiná práva k nemovitostem či stavební úřad na úseku stavebního práva. Orgány státní správy jsou pověřeny výkonem státní správy v rámci stanovené působnosti a pravomoci. Mají vlastní organizační strukturu a člení se na organizační složky s tím, že v tomto systému je typická hierarchie a vztahy podřízenosti a nadřízenosti.¹²

1.3 Samospráva

*„Samosprávu lze definovat jako část správy veřejné, která má právo spravovat své záležitosti samostatně, vlastním jménem a prostředky.“*¹³ Lze říct, že je to veřejná správa uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty než státem a to veřejnoprávními korporacemi. Od státní správy se liší tím, že se stará o správu vlastních záležitostí, které mají ale veřejnoprávní charakter, působí jménem samosprávného společenství a nikoliv jménem státu, tvoří tzv. protipól správě státní. Jedna z dalších definic je např.: samosprávu lze chápat za výraz určité autonomie na celku, který je ve spojení s výkonem povinností, jež jsou na samosprávu státem přeneseny, tak aby samospráva mohla ovlivňovat specifickou skupinu sociálních vztahů.

Uvedeno na konkrétním příkladu: kdy si obec řeší své hospodaření samostatně tedy samosprávně. Ukazuje se zde veřejný zájem o spravování majetku obcí a jejich občanů. Nejde pouze o státní záležitost, ale o záležitost obce, která veřejný zájem hájí. Pokud nejde o hospodaření obce, ale o případ kdy stát svěří obci rozhodování o určité věci ze státní správy (např. rozhodování o dopravních přestupcích), pak je činitelem orgán samosprávy

¹¹ Dostupné z: Výkon státní správy- Kompetence – Ministerstvo vnitra
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:VBHcM669IqEJ:www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx+&cd=3&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

¹² HRADIL, P. *Základy práva pro střední školy: podle právního stavu k 1. 1. 2016*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2016, s. 152.

¹³ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 11.

avšak ne v rámci samosprávy, nýbrž v rámci státní správy. Z toho vyplývá, že samosprávné orgány nejsou podřízeny ve věcech samosprávy orgánu státní správy. Jen pokud byly zákonem pověřeny výkonem státní správy v rámci přenesené působnosti.¹⁴

Stát se dělí na několik územně administrativních jednotek a v jejich rámci je vykonávána samospráva. Rozlišujeme samosprávu územní, zájmovou (profesní) a jinou (ostatní). Představitelé územní samosprávy jsou obce jako základní samosprávné celky a kraje.¹⁵ Obě roviny mají společné to, že stojí v protikladu k státní správě a jsou závislé na stupni její decentralizace. Decentralizace neboli přenechání části výkonu veřejné správy subjektům odlišným od státu.¹⁶ Právní úprava v mezinárodní podobě Evropské charty místní samosprávy má pro územní samosprávu velký význam.¹⁷

Tento dokument ukazuje, že zásada místní samosprávy se uzná ve vnitrostátním zákonodárství a tam, kde to připadá v úvahu, i v ústavě (článek 2). Dokumentem je stanoveno, že zásada místní samosprávy je uznaná ve vnitrostátním zákonodárství a také tam, kde to připadá v úvahu (v Ústavě ČR). Podle Charty označuje místní samospráva schopnost místních společenství a právo v mezích daných zákonem na svou vlastní odpovědnost a v zájmu místních obyvatel regulovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných. Výsledkem Charty je také vymezení rozsahu místní samosprávy, ochrany hranic správních jednotek nebo také právní ochrana místní samosprávy. Dále umožňuje spolupráci místních samospráv a pomáhá k vytváření sdružení, také umožňuje dozor státu nad nimi.¹⁸ Zájmovou samosprávu představují komory,¹⁹ což jsou zákony zřizované jako samosprávné stavovské organizace, které jsou právními osobami. Členství v zájmové korporaci vzniká

¹⁴ HRADIL, P. *Základy práva pro střední školy: podle právního stavu k 1. 1. 2016*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2016, s. 153.

¹⁵Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. / Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 6. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Doplněk, 2004, s. 63.

¹⁷ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb. Česká republika je členskou zemí této Charty.

¹⁸ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s. 309.

¹⁹ Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora, Komora veterinárních lékařů České republiky, Hospodářská komora, Agrární komora, Česká komora architektů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Notářská komora České republiky, Komora daňových poradců České republiky, Komora patentových zástupců, Komora auditorů České republiky a Komora soudních exekutorů.

na základě splnění podmínek, jež stanoví zákon. Vyžaduje se i dosažení určitého vzdělání, absolvování praxe zákonem předepsané nebo vykonání určitých profesních zkoušek. Komory fungují na následujících dvou principech, podmínkou pro výkon příslušného povolání je princip povinného členství (např. Česká advokátní komora) a dále princip nepovinného členství (Hospodářská komora). Členové komory jsou povinni platit pravidelné příspěvky.²⁰

Vedle zájmové samosprávy vyčleňujeme i tzv. samosprávu jinou neboli ostatní. Většinou se uvádí příklad samospráva vysokých škol (VŠ) - samospráva školská, kterou vymezuje školský zákon a vykonává ji školská rada.²¹ Vysoké školy mají samosprávnou působnost pouze v případech stanovených zákonem,²² kde ji zaopatřují její samosprávné orgány jako je např.: akademický senát, rektor, disciplinární komise a vědecká rada.²³

²⁰ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s. 315-317.

²¹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²² Do samostatné působnosti veřejné vysoké školy patří zejména věci uvedené v § 6 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

²³ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s. 323-325.

2 Územní uspořádání ČR

Základní principy územní samosprávy jsou stanoveny v Ústavě České republiky.²⁴ Územní samospráva je vykonávána v rámci daných územně administrativních jednotek, na které se stát dělí, jimiž jsou v současnosti obce, základní územní samosprávné celky a kraje, vyšší územní samosprávné celky. Jedná se tedy o dvoustupňový systém územní samosprávy.²⁵ Zvláštní postavení zaujímá hlavní město Praha, které je zároveň krajem i obcí.²⁶ „Dle článku 101 odst. 3 jsou obce i kraje veřejnoprávními korporacemi, tedy právními osobami. Tím se liší od státu. Na rozdíl od správních úřadů (dekoncentrátů) státní správy, vzniká samospráva uplatněním organizačního principu decentralizace. Jde o přesun veřejné správy ze státu na jiný, jemu nepodřízený subjekt. Stát má právo jej při výkonu veřejné správy kontrolovat, není však oprávněn jej řídit.“²⁷

Územním prvkem se vymezuje teritorium, na kterém územní samosprávné celky vykonávají svou působnost a které je prostorově odděluje od jiných územních samosprávných celků. Vztah mezi obcí a krajem v případě územní samosprávy nemá hierarchickou strukturu, neplatí zde tedy podřízený vztah obce vůči kraji, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých ten druhý samosprávný celek nezasahuje. Oba územní samosprávné celky vykonávají vedle zmíněných samostatných působností také státní správu v působnosti přenesené.²⁸

Na základě zákona č. 347/1997 Sb., vytvoření vyšších územních samosprávných celků, bylo na území České republiky vytvořeno 14 vyšších územních samosprávných celků tedy krajů:²⁹ Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj a Zlínský kraj.³⁰

²⁴ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. Praha: C. H. Beck. 2009, s. 409-410.

²⁵ Čl. 99 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění.

²⁶ BRŮNA, M. *Veřejná správa (po 1. lednu 2003)*. Praha: Institut pro místní správu, 2003, s. 12. / Postavení a působnost hl. m. Prahy upravuje zákon o hlavním městě Praze, č. 131/2000 Sb., v platném znění.

²⁷ Více: NOVÁK, V. *Územní samospráva České republiky*. Praha: Cevro. 2007. s. 11 srovnej s: ČEBIŠOVÁ, T.; KOPECKÝ, M.; MARKOVÁ, H. *Obec, postavení správa, činnost*. Praha: ISV. 1996. s. 34.

²⁸ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 28.

²⁹ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 132.

³⁰ Kraje vznikly ke dni 1. 1. 2001.

2.1 Obec

„Dle Ústavy České republiky je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce.³¹ Na obec pohlížíme jako na základ územní samosprávy, přičemž je vždy součástí nějakého kraje neboli vyššího územního samosprávného celku. Obec může samostatně nakládat se svým majetkem, v právních vztazích vystupuje svým jménem a odpovídá sama za sebe, jelikož je veřejnoprávní korporací. Obec se stará o zájmy svých občanů a pečuje o vlastní území. Měla by také chránit veřejný zájem. Do činnosti územních samosprávných celků může stát zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem.“³² Obec zajišťuje určité veřejné úkoly, jež jsou především vykonávány prostřednictvím orgánů, které jsou ze zákona v každé obci zřízeny.

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem ČR a na území obce je přihlášená k trvalému bydlišti.³³ Vše výše zmíněné lze tedy považovat za charakteristické znaky obce. Obcemi dle § 151 odst. 1 zákona o obcích jsou ty, které byly obcemi ke dni nabytí účinnosti zákona. Stejně tak jsou na základě ustanovení § 151 odst. 2 zákona o obcích za města považovány ty obce, které byly městy ke dni nabytí účinnosti zákona o obcích.³⁴

2.2 Klasifikace obcí

V minulosti byly obce rozdělovány na vesnice, městečka a města. Současná právní úprava pracuje s pojmy obec, městys (městečko) a město. Pojem vesnice se v zákonu o obcích nevyskytuje.³⁵

Uváděny jsou 4 základní typy územních samosprávných celků:

- obec (ve smyslu ves, vesnice, obec neměstského typu)
- městys (městečko)

³¹ §1 zákon o obcích a Zářecký, Pavel. Úprava územní samosprávy v Ústavě České republiky. Správní právo. 1993, roč. 26, č. 4, s. 193 - 216 (dále jen Zářecký, Pavel. Úprava územní samosprávy v Ústavě České republiky) / ³¹ § 1 zákona č. 128/2000 Sb.

³² odst. 3 článek 101 Ústava České republiky / Více: Novák, V. *Územní samospráva České republiky*. Praha: Cevro. 2007. s. 11 / Čebišová, T.; Kopecký, M.; Marková, H. *Obec, postavení správa, činnost*. Praha: ISV. 1996, s. 34-35.

³³ MALAST, J.; SVOBODA, K. *Průvodce světem práva*. Praha: Eduko, 2017, s. 90.

³⁴ §151 odst. 1-4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

³⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 94-95.

- město
- statutární město

Městys neboli městečko představuje přechod mezi obcí a městem. Mohou jím být obce, které používaly tohoto označení před dnem 17. května 1954 a požádají předsedu Poslanecké sněmovny o navrácení tohoto titulu. Nebo také obce, které chtějí tohoto označení používat a podají návrh předsedovi Poslanecké sněmovny, který se po vyjádření vlády o návrhu rozhodne.³⁶

Pokud v obci s postavením města klesne počet obyvatel pod 3 000, neznamená to nutně ztrátu postavení města. Zákon o obcích neupravuje možnost zbavení městyse nebo města. Je stanoveno, že při slučování obcí, kdy je alespoň jedna z nich městem, městysem bude tak i nově vzniklá obec. Avšak při oddělení části města nebo městyse a následného vzniku dvou či více obcí zůstává její postavení, pouze té části, které zůstane dosavadní název města nebo městyse (nebo alespoň část názvu).³⁷

Obec je městem, pokud v ní žije alespoň 3 000 obyvatel, je-li tak po vyjádření vlády na návrh obce stanoveno předsedou Poslanecké sněmovny (PS). Jestli obec byla městem přede dnem 17. května 1954 a požádá o navrácení titulu předsedu Poslanecké sněmovny, předseda PS následně stanoví a určí den, kterým se obec opět stane městem.³⁸

„Zvláštním typem měst, jsou tzv. města statutární. Jedná se o města, která se mohou členit na městské části nebo obvody, tedy na samosprávné jednotky, a vydat tak svůj statut formou obecně závazné vyhlášky, která upravuje vnitřní poměry daného města.“³⁹

V dnešní době existuje na území České republiky 25 statutárních měst.⁴⁰ Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, se může území statutárních měst rozdělit na městské obvody a městské části s vlastními orgány samosprávy. Statutární města můžeme rozdělit do dvou skupin, na statutární města územně členěná a ostatní statutární města.

³⁶ § 3 odst. 2-4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

³⁷ KOUDELKA, Z. *Samospráva. Praha*: Linde, 2007, s. 96.

³⁸ § 3 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

³⁹ Podrobněji: KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001 s. 52-53. / NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva České republiky*. Praha: Cevro. 2007. s. 16-18.

⁴⁰ Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přešov, Chomutov, Děčín, Frýdek – Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov.

V případě územně členěných statutárních měst hovoříme o městech mající rozdělené buď celé území na městské obvody nebo části; nebo části, na jejichž území jsou zřízeny městské obvody nebo části. Ostatní statutární města se svým postavením neliší od jiných měst. Orgány statutárního města jsou rada, zastupitelstvo, primátor, magistrát, zvláštní orgány statutárního města a také obecní policie a komise, pokud byl svěřen výkon přenesené působnosti.⁴¹

Dále je nezbytné za statutární město považovat Prahu, která má veškeré základní znaky statutárního města, jen její postavení není řešeno ZO, ale zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

2.3 Název a symboly obce

Každou obec v ČR lze identifikovat na základě jejího názvu. Téměř vždy se jedná o název historický, který nese původ z minulosti a odkazuje na vlastnosti místa, či na osobu, která byla pro danou obec významnou. Názvy obcí jsou uváděny v jazyce českém. Obec má schopnost rozhodovat o názvech částí obce, ulic a také jiných veřejných prostranství. V těch obcích, kde žijí národnostní menšiny, jsou zpravidla názvy uváděny dvojjazyčně.

Nová obec, která vznikla sloučením, ponese název jedné ze slučovaných obcí (název se stanoví dohodou těchto obcí). Jestliže se na názvu nedohodnou, rozhoduje o něm Ministerstvo vnitra. Rovněž je nutný souhlas Ministerstva vnitra k jinému názvu sloučené obce, než je název jedné ze slučovaných obcí. V případě, že nová obec vznikne oddělením části stávající obce, je návrh názvu nově vznikající obce součástí návrhu na oddělení části obce; o tomto návrhu rozhoduje krajský úřad.⁴²

„Tradice použití znaků měst se nese již od 12. století. Dříve byl znak udělován pouze obci se statutem města, dnes však může být udělen bez výjimky. V případě, že obci historický znak chybí, existuje možnost dotázat se a podat žádost, kdy je následně znak udělen předsedou Poslanecké sněmovny ČR. Vzhled znaku se vyznačuje především barevným obrazcem na štítu, který je vytvořen na základě heraldických pravidel jako

⁴¹ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 146.

⁴² KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. Praha: Linde, 2002, s. 78.

znamení právního statusu.⁴³

Prvním symbolem obce je tedy znak, dále může obec užívat vlajku neboli prapor. Vlajka (prapor) je udělována obdobně jako znak, kdy na žádost obce vlajku uděluje taktéž předseda Poslanecké sněmovny. Vlajka i znak jsou užívány i městskými částmi nebo obvodem.⁴⁴

Obec může užívat vedle znaku a vlajky i vlastní razítko neboli pečeť. Razítko se skládá ze znaku obce a jejího názvu v českém jazyce. V případě, že v obci žije jiná jazyková skupina (jazyková menšina), lze použít vedle českého názvu i název v jiném jazyce.⁴⁵

2.4 Základ obce

2.4.1 Územní základ obce

Pokud zákon nestanoví jinak, přísluší každá část území ČR některé obci. Výjimku tvoří vojenské újezdy, jež jsou zákonem vymezeny jako části území státu určené k zajišťování obrany a k výcviku ozbrojených sil.⁴⁶ Obec je definována jako základní jednotka státu, kdy je území obce vymezeno jedním či více katastrálních území. Změny hranic obcí, u nichž nedochází ke sloučení obcí, připojení obce či oddělení části obce, se uskutečňují na základě domluvy zúčastněných obcí, a to po promluvě s příslušným katastrálním úřadem. Uzavření dohody, kterou schválilo zastupitelstvo obce, oznámí pak obec Ministerstvu financí a finančnímu úřadu.⁴⁷

„Pokud hranice těchto obcí je zároveň hranicí krajů, může být změna uskutečněna jen za pomoci zákona. K takovéto změně může dojít i proti souhlasu obce.“⁴⁸

2.4.2 Osobní základ obce

Občané obce tvoří osobní neboli personální základ obce. Obec lze definovat jako územní společenství občanů.

⁴³ Více: KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001. s. 54-55.

⁴⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 99.

⁴⁵ Tamtéž, s. 103.

⁴⁶ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část. 8. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2012, s. 135.

⁴⁷ § 18, 19 odst. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁴⁸ Podrobněji: HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. Praha: C. H. Beck. 2009, s. 60.

„Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, a je v obci hlášena k trvalému pobytu.“⁴⁹ Občanem obce je člověk starší 18 let, který má aktivní volební právo, ale může být zároveň volen do zastupitelstva obce a má možnost hlasovat v místním referendu. Mezi další práva občana příslušné obce patří právo vyjadřovat na zasedání ZO svá stanoviska k projednávaným záležitostem, dále se může vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce.⁵⁰

Čestné občanství obce může udělit zastupitelstvo obce fyzickým osobám, které se zasloužily o rozvoj obce. Právem čestného občana je vyjadřovat se v souladu s jednacím řádem na zasedání zastupitelstva obce.⁵¹

2.5 Působnost obce

„Působností obce rozumíme právně vymezený okruh společenských vztahů (věcné působnosti), předmět, obsah a rozsah činností, v nichž je realizována pravomoc obce. Působnost probíhá na určitém místě - územní působnost, v určitém čase - časová působnost, pro určitý okruh lidí - osobní působnost.“⁵²

Rozlišujeme 2 druhy působnosti:

- působnost samostatnou, kde se jedná o přenos samosprávy na obec
- přenesenou, kdy je věcná působnost realizována přenesením státní správy na obec⁵³

2.5.1 Přenesená působnost

Jedná se o působnost, kdy státní správu vykonává obec, která se musí řídit právním řádem, dále směrnicemi ústředních správních orgánů a zcela jistě také usnesením vlády. Přenesenou působnost obce určují speciální zákony.⁵⁴

Dle rozsahu přenesené působnosti rozlišujeme:

- základní přenesenou působnost, jež náleží všem obcím;

⁴⁹ § 16 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵⁰ § 16 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵¹ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva České republiky*. Praha: Cevro, 2007 s. 19.

⁵² Více: KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 122.

⁵³ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 147.

⁵⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 148-149.

- obce se stavebním úřadem;
- obce s matričním úřadem;
- obce s pověřeným obecním úřadem;
- obce s rozšířenou působností;
- statutární města;
- zvláštní postavení nese Praha a Brno.⁵⁵

Není reálné, aby jednotlivé obce vykonávaly stejný rozsah činností, proto existuje rozdělení do 3 skupin:

1. *obce prvního stupně (neboli jednotkové)* – patří sem menší obce, které vykonávají základní okruh přenesené působnosti,
2. *obce druhého stupně (neboli dvojkové)* – do této skupiny řadíme obce s pověřením obecním úřadem, které vykonávají úkoly přenesené působnosti ve větším rozsahu – např. činnosti, které vykonává stavební či matriční úřad
3. *obce s rozšířenou působností (neboli trojkové)* – jedná se vždy o statutární města, vybrané pražské části a některé vybrané obce. Trojkové obce převzaly výrazný počet pravomocí, následně od zrušení okresních úřadů.

Z důvodu úhrady nákladů spojené s výkonem přenesené působnosti, obce obdrží příspěvek, který se odvíjí na počtu občanů v dané obci a na rozsahu přenesené působnosti.⁵⁶ „Zákon říká, že na přenesenou působnost jsou poskytovány roční či účelové dotace, zbylé náklady si hradí sama obec ze svého rozpočtu.“⁵⁷

2.5.2 Samostatná působnost

„Dle ústavního článku 101 do samostatné působnosti patří záležitosti, jež jsou v zájmu obce a jejích občanů, zároveň však nejsou zákonem svěřeny státu nebo krajům. Dle zákona vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče, uspokojení potřeb občanů a pečuje o územní rozvoj. Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí právním řádem, není vázána

⁵⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 148-149.

⁵⁶ § 62 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵⁷ Více: KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001. s. 77-78.

interními akty státu ani kraje. Při vydávání obecně závazných vyhlášek se obce závazně řídí pouze ústavou a zákony.⁵⁸

„Do samostatné působnosti dle zákona řadíme následující:

- hospodaření obce,
- rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- obecní peněžní fondy,
- vnitřní organizaci obce,
- vydávání vyhlášek,
- místní referendum,
- rozvoj územního obvodu obce, územní a regulační plán obce,
- spolupráce s jinými subjekty aj.⁵⁹

Dále na základě zvláštních zákonů řadíme do samostatné působnosti např. vybírání místních poplatků či zřízení a např. správu předškolních zařízení a zřízení jednotky dobrovolných hasičů aj.“

⁵⁸ Podrobněji: KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001, s. 69-71.

⁵⁹ Více: KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001, s. 70-78.

3 Orgány obce

Obce jsou spravovány svými orgány, díky kterým je realizována působnost přenesená i samostatná. Tyto orgány však nemají právní subjektivitu, ta je dána pouze obci jako takové. Výjimečným případem je místní referendum u samostatné působnosti. Orgány obce jsou členěny na volené, výkonné, poradní a kontrolní. Nejvyšší samosprávný orgán a současně voleným orgánem je zastupitelstvo obce, výkonnými orgány jsou pak: obecní úřad, rada obce a starosta. Zákon dále za orgán obce označuje též komisi, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.⁶⁰

Tabulka přehled orgánů obce

obec	městys	město	statutární město	hl. město Praha	městská část
zastupitelstvo obce	zastupitelstvo	zastupitelstvo města	zastupitelstvo města	zastupitelstvo hlavního města Prahy	zastupitelstvo městské části (obvodu)
rada obce	rada městyse	rada města	rada města	rada hlavního města Prahy	rada městské části (obvodu)
obecní úřad	úřad městyse	městský úřad	magistrát	magistrát hlavního města Prahy	úřad městské části (obvodu)
starosta	starosta	starosta	primátor	primátor	starosta
zvláštní orgány obce	zvláštní orgány městyse	zvláštní orgány města	zvláštní orgány města	zvláštní orgány hlavního města Prahy	zvláštní orgány městské části

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

3.1 Zastupitelstvo obce (ZO)

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem obce (jsou mu zákonem svěřeny nejdůležitější pravomoci v oblasti samostatné působnosti obce), který nese přímou demokratickou legitimitu vycházející z přímé volby občanů. Ostatní orgány obce jsou utvářeny pomocí zvoleného zastupitelstva. Jako jediný orgán je konkrétně stanoven Ústavou ČR.⁶¹

⁶⁰ § 5 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁶¹ PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část. 7. doplněné a aktualizované vydání.* Brno: Doplněk, 2007, s. 212.

3.1.1 Volby do zastupitelstva

Zastupitelstvo obce je kolektivním orgánem, skládající se ze členů neboli zastupitelů, kteří jsou voleni v komunálních volbách přímo a to občany dané obce.⁶² Aktivní volební právo mají občané starší osmnácti let, s trvalým pobytem v dané obci a neexistují žádné překážky pro výkon volebního práva. Volby do ZO vyhlašuje prezident ČR. Volby jsou všeobecné, rovné, přímé a tajné. Funkční období trvá po dobu čtyř let. Zastupitelstvo je voleno poměrným systémem. Počet členů v zastupitelstvu se odvíjí od počtu obyvatel v dané obci a také dle velikosti územního obvodu. Konkrétní počet členů si může zastupitelstvo určit nejpozději 85 dnů před volbami, pokud tak neučiní, počet zůstává stejný jako u předešlého volebního období.⁶³

Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet zastupitelů
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: dle § 68 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

3.1.2 Člen zastupitelstva obce

Členem zastupitelstva se může stát ta osoba, jež získala ve volbách mandát člena zastupitelstva. Jak již bylo výše zmíněno, do zastupitelstva obce může být zvolen každý způsobilý občan EU, který dosáhl věku nejméně 18 let a má trvalý pobyt v obci a neexistují žádné překážky pro výkon volebního práva.⁶⁴ Platí zde pravidlo neslučitelnosti funkcí, kdy člen zastupitelstva nesmí být zároveň např. matrikář neboli zaměstnancem řazeným do obecního či městského úřadu. Pokud nastane případ vzniku neslučitelnosti funkcí, musí

⁶² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 169.

⁶³ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 155.

⁶⁴ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Eupress, 2005, s. 32.

člen ZO do 48 hodin učinit tak, aby došlo k zániku neslučitelnosti. Pokud se tak nestane do tří měsíců, zastupitelstvo by mělo vyslovit zánik mandátu. V případě, že se tak nestane, svolá ředitel krajského úřadu ZO, aby se vyslovení uskutečnilo, pokud i tak nedojde k zániku mandátu, učiní toto rozhodnutí ředitel krajského úřadu.⁶⁵ Mandát člena zastupitelstva obce vzniká jeho zvolením a jeho výkon musí být v souladu se slibem zastupitele,⁶⁶ které slíbil na zasedání ZO. Člen zastupitelstva není vázán žádnými příkazy, ani názory své politické strany, které je příslušníkem.⁶⁷

Rozlišujeme dva typy výkonů zastupitele. Uvolněný člen zastupitelstva je osoba dlouhodobě uvolněná ze svého pracovního místa na tolik, že práce v zastupitelstvu se pro něj stává hlavním pracovním poměrem. Neuvolněný člen v zastupitelstvu vykonává pouze funkci jako vedlejší pracovní činnost. Odměny za odvedenou činnost se liší právě na tomto základě, kdy je odměna uvolněného člena stanovena nařízením vlády, přičemž u neuvolněného člena není nárok na finanční odměnu daný zákonem nýbrž rozhodnutím zastupitelstva obce.⁶⁸

S funkcí zastupitele jsou spjaty určitá práva a povinnosti. Funkce člena ZO je funkcí veřejnou.⁶⁹ Výčet těchto práv nalezneme v odstavci § 82 zákona o obcích. Mezi tato práva náleží např. právo iniciační: tedy předkládat návrhy na projednávání, právo interpelační: vznášet dotazy a v poslední řadě právo na informace, které souvisí s výkonem dané funkce. Mezi povinnosti řadíme plnění úkolů, pravidelnou účast na zasedání zastupitelstva, účastnit se zasedání jiných orgánů, je-li jejich členem, plnit úkoly, hájit zájmy občanů, měl by se také vyvarovat možnému střetu zájmu.⁷⁰

Jeho funkce zaniká zánikem mandátu člena ZO, k němuž dochází hned z několika důvodů a to např. prvním dnem voleb nového ZO, dále rezignací nebo úmrtím člena

⁶⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 169-170.

⁶⁶ Slib zní: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“ § 69 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ § 69 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁶⁸ HENDRYCH, D. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 157.

⁶⁹ Tamtéž 157.

⁷⁰ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: Podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001, s. 89-91.

zastupitelstva či samotným zánikem obce.⁷¹

Při uvolnění mandátu, nastupuje za člena náhradník z kandidátní listiny stejné strany v dopředu určeném pořadí, kdy mandát vzniká hned následující den po zániku mandátu předešlého. Naskytnou se však i situace, kdy mandát zůstává neobsazený - tak se děje v případě neexistujícího náhradníka.⁷²

3.1.3 Zasedání zastupitelstva

Zastupitelstvo zasedá podle potřeby. V obci, kde je volena i rada musí zastupitelstvo zasedat nejméně jednou za tříměsíční období, tam kde se rada nevolí stačí pouze jednou za dvouměsíční období. Zasedání zastupitelstva svolává sám starosta obce a je veřejné.⁷³ Nejméně sedm dní před konáním zasedání by měl obecní úřad informovat zastupitelstvo o místě, času a programu a to vyvěšením oznámení na úřední desce.⁷⁴ Při přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů považujeme zastupitelstvo za usnášeníschopné, což je také nezbytné pro platné přijetí usnesení, různá rozhodnutí a nebo pro volbu. Průběh zasedání ZO se mapuje a pořizuje se zápis, kde jsou podepsáni starosta, místostarosta a další určení ověřovatelé. Zápis uvádí počet přítomných členů ZO, schválené téma jednání, průběh a jeho výsledek.⁷⁵

Ustavující zasedání neboli první zasedání zvoleného zastupitelstva je organizováno starostou, kdy je nezbytnost konání do patnácti dnů od zveřejnění výsledků voleb. Do momentu kdy je zvolen jiný starosta nebo místostarosta, má právo předsedat zastupitelstvu nejstarší člen ZO a nebo starosta dosavadní. Úlohou zastupitelstva je zvolení starosty, místostarosty a radního.⁷⁶

⁷¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 175-178.

⁷² NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Eupress, 2005, s. 31.

⁷³ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Eupress, 2005, s. 28-34.

⁷⁴ § 93 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁷⁵ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Eupress, 2005, s. 28-34.

⁷⁶ § 91 odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Ministerstvo vnitra ČR má právo rozpustit ZO, v případě že nedojde k setkání po dobu delší než půl roku, nebo pokud nerespektuje rozhodnutí místního referenda. Obec se může proti tomuto rozhodnutí odvolat a podat žalobu. Při rozpuštění zastupitelstva, jsou důležité úkoly zabezpečovány samostatnou působností starosty, rady obce do té doby, než nastanou nové volby. Tam, kde se nevolí rada obce, zastává její funkci místostarosta.⁷⁷

3.1.4 Právomoci zastupitelstva

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Jsou mu vyhrazeny následující pravomoci:

- schvalování programu rozvoje obce,
- schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce sestavenou k rozvahovému dni,
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce,
- zřizování a rušení příspěvkové organizace, organizační složky obce, schvalování jejich zřizovací listiny,
- rozhodování o založení nebo rušení právnických osob, schvalování jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhoduje o účasti v již založených právnických osobách,
- pravomoc delegace zástupců obce,
- navrhování zástupců obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, možnost návrhu jejich odvolání, to však neplatí, rozhoduje-li rada obce ve věcech jediného společníka obchodní společnosti podle § 102 odst. 2 písm. c),
- vydávání obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- navrhování změny katastrálních území uvnitř obce, schvalování dohody o změnách hranic

⁷⁷ § 89 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

obce a o slučování obce,

- určování funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- zřizování a rušení výborů, volba předsedy a dalších členů a možnost odvolání z jejich funkce,
- volba starosty, místostarosty a dalších členů rady obce z řad ZO, odvolání z funkce, stanovení počtu členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizování a zrušení výborů, volba předsedy a dalších členů a možnost odvolání z funkce,
- stanovení výše odměn neuvolněným členům ZO,
- zřizování a zrušení obecní policie,
- rozhodování o spolupráce obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- rozhodování o zřízení a názvech částí obce, ulic a dalších veřejných prostranství,
- udělování a odnímání čestné občanství obce a cen obce,
- stanovení zásad pro poskytování cestovních náhrad členům ZO,
- rozhodování o peněžitých plnění poskytovaných fyzickým osobám, jež nejsou členy ZO, za výkon funkce členů výborů,
- plnění úkolů stanovených zvláštním právním předpisem,
- rozhodování o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhování zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodování o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis.⁷⁸

„Pokud není zřízena rada obce, nařízení obce vydává zastupitelstvo. Zastupitelstvo obce může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoci vyhrazené

⁷⁸ § 84 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

radě obce. Dále ZO rozhoduje o zrušení usnesení rady obce v případě, že jsou mu předložena k rozhodnutí.⁷⁹

„Dle odstavce § 85 je dále ZO vyhrazeno právo rozhodovat v těchto právních jednání:

- při nabytí a převod hmotných nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- při poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí,
- při uzavření smlouvy o společnosti a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejíž je obec společníkem,
- při peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- při vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 20 000 Kč,
- při zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,
- při dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než osmnácti měsíců, postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- při uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti,
- při zastavení nemovitých věcí,
- při vydání komunálních dluhopisů,
- při nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví obce,
- při zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví obce nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby obcí v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo obce zcela nebo zčásti svěřit radě obce nebo starostovi.⁸⁰

⁷⁹ § 84 odst. 3-5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸⁰ § 85 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

3.2 Rada obce (RO)

Radou obce myslíme výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti je odpovědná zastupitelstvu obce, v přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, pokud tak stanoví zákon.⁸¹ V případě, že se nevolí rada obce, pravomoc je svěřena starostovi, nestanoví-li zákon jinak. Rada obce se stará o zajištění kontinuity správy obce.⁸²

3.2.1 Člen rady obce

Rada obce je tedy tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů je vždy lichý a činí vždy 5 až 11 členů, nesmí však přesahovat jednu třetinu počtu ze ZO. Rada není volena v obcích, kde je v ZO počet členů nižší než 15. Pokud nastane situace, kdy je starosta nebo místostarosta odvolán z jeho funkce, nebo se této funkce vzdal, dochází k zániku jeho členství i v radě obce.⁸³ Při poklesu počtu členů rady během jejich funkčního období pod 5 a na nejbližším zasedání ZO nebude alespoň doplněn na pátého člena, výkon pravomocí rady přebírá s okamžitou platností ZO, jež může rozhodnout o záležitostech o svěření výkonu úplně nebo jen zčásti. Je-li v průběhu funkčního období pokles členů ZO pod 11 a nejsou-li prázdné mandáty nahrazeny novými členy, činnost rady obce je ukončena třicátým dnem od uprázdnění těchto mandátů v ZO. Funkce rady obce přebírá ZO, které může svěřit plnění některých úkolů rady obce starostovi obce. Pakliže v průběhu funkčního období přesáhne počet členů ro jednu třetinu počtu členů ZO, aniž by počet členů poklesl pod 11, rada obce nadále pokračuje v plnění své funkce.⁸⁴

3.2.2 Zasedání rady obce

K zasedání rady obce dochází dle potřeby, schůze jsou neveřejné tedy veřejnosti nepřístupné. Na jednání rady, ale může být přizván člen zastupitelstva i jiné osoby. Radě přísluší schopnost usnášet pouze v přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů; aby došlo k platnému usnesení nebo rozhodnutí je zapotřebí nadpoloviční většina všech členů.⁸⁵

⁸¹ § 99 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 196.

⁸³ § 99 odst. 1-4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸⁴ § 100 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸⁵ § 101 odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Každá schůze rady obce je zdokumentována zápisem, který musí být podepsán starostou a místostarostou obce nebo jiným radním. Zápis obsahuje počet přítomných členů RO, schválený pořad schůze, průběh a výsledek hlasování a nově přijatá usnesení. Musí být pořízen nejpozději do sedmi dnů od konání schůze. V případě námitek člena proti tomuto zápisu rozhoduje nejbližší schůze RO. Zápis má povinnosti být uložen u obecního úřadu k možnému nahlédnutí členů ZO. Rada obce vydává jednací řád, kde stanoví podrobnosti o jednání RO.⁸⁶

3.2.3 Právomoci rady obce

„Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jim přijatých usnesení.“⁸⁷

Radě obce jsou vyhrazeny následující pravomoci:

- zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveném ZO,
- plnění vůči právnickým osobám a organizačním složkám založených nebo zřízených ZO, s výjimkou obecní policie, plnění úkolů zakladatele nebo zřizovatele dle zvláštních předpisů, pokud nejsou vyhrazeny ZO,
- rozhodování ve věcech obce jako jediného společného obchodní společnosti,
- vydávání nařízení obce,
- projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů předložených buď členy ZO a nebo komisemi RO,
- stanovení rozdělení pravomoci v obecním úřadu, zřizování a zrušení odborů a oddělení obecního úřadu,
- dle návrhu tajemníka obecního úřadu jmenování či odvolání vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,
- zřizování a zrušení dle potřeby, komise rady obce, jmenování a odvolání z funkce jejich

⁸⁶ § 101 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸⁷ § 102 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

předsedy a členy,

- kontrola plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovení celkového počtu zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- přezkoumání na základě podnětů opatření přijatých obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalování organizačního řádu obecního úřadu,
- plnění úkolů stanovených zvláštním zákonem,
- schvalování účetní závěrky obcí zřízené příspěvkové organizace sestavené k rozvahovému dni.⁸⁸

Rada obce vykonává pravomoci podle tohoto zákona a to i po skončení funkčního období ZO, dokud se nezvolí nová rada obce nebo starosta, pokud se rada obce nezvolí. Pokud soud vyhoví návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování, je rada obce ode dne právní moci rozhodnutí soudu do dne, ve kterém se koná ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, kromě pravomocí stanovených v odstavci 1, oprávněna stanovit pravidla rozpočtového provizoria a schvalovat rozpočtová opatření.⁸⁹

3.3 Starosta

Další důležitý orgán obce představuje starosta obce. „Starosta zastupuje obec navenek.“⁹⁰ Nejen starosta, ale i místostarosta je volen do funkce na základě rozhodnutí zastupitelstva obce z řad svých členů. Podmínkou pro získání funkce starosty a místostarosty je české občanství. „Za výkon své funkce se odpovídají zastupitelstvu obce.“⁹¹

⁸⁸ § 102 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁸⁹ § 102a odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁹⁰ § 103 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁹¹ § 103 odst. 2-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

3.3.1 Právomoci starosty

- odpovědnost za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plnění úkolů zaměstnavatele dle zvláštních předpisů, uzavírání a ukončení pracovního poměru se zaměstnanci obce a stanovení platu dle zvláštních předpisů 33, v případě absence tajemníka obecního úřadu; jmenování, odvolání a stanovení platu vedoucím odborů, pokud není zřízena rada obce,
- možnost svěřeni komisi zákon přenesené působnosti v určitých věcech pouze po projednání s ředitelem krajského úřadu,
- možnost o požádání spolupráce Policii ČR při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečení výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených radou obce,
- plnění dalších úkolů stanovených tímto zákonem a zvláštními zákony,
- plnění obdobných úkolů jako statutární orgán zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.⁹²

„Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis jak z jednání zastupitelstva, tak rady obce. Pokud dojde k odvolání z jeho funkce nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého zvolilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty. Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.“⁹³ Má-li starosta výkon usnesení rady za nesprávný, může její výkon pozastavit.

⁹² § 103 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁹³ § 103 odst. 5-6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Věc je potom předložena k rozhodnutí nejbližšímu zasedání ZO.⁹⁴

V situacích stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenování a odvolání členů. V případech stanovených zvláštními zákony vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Hlavou zvláštního orgánu obce je ta osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen. Prokázání odborné způsobilosti jsou ustanoveny zvláštní předpisy upravující toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků, to se však netýká případů, kdy je v čele zvláštního orgánu obce starosta.⁹⁵

3.3.2 Zavedení přímé volby starosty

V posledních letech se opakovaně diskutuje o změně způsobu volby starostů, který se v ČR v minulosti až po současnost volí nepřímým způsobem. Dle řady názorů by si samy občané měly zvolit svého starostu v přímých volbách. Avšak z právního hlediska je toto téma velmi problematické.

Nepřímá volba starosty je doprovázena řadou excesů. Primárním problémem a často diskutovaným tématem je to, že starostou se nemusí stát kandidát s nejvyšším počtem hlasů, což se nelíbí občanům - voličům. Je tedy možné, že se starostou stane kandidát, který získal ve volbách nejméně hlasů ze všech nebo někdo, kdo jako náhradník po odstoupení zvolených zastupitelů byl přiřazen nejen do pozice zastupitele, ale i starosty. Přímá volba starosty by těmito excesům, které jsou pro občany nepřijatelné, měla zabránit. Ten, kdo by získal nejvíce hlasů by byl automaticky zvolen starostou. Veřejnost vnímá starostu jako faktickou hlavu obce, která ve skutečnosti nemá dostatečnou výkonnou moc. Stává se, že občané města či obce chodí za starostou s řadou žádostí či problémů, přitom netuší, že v starosta má omezené pole působnosti a některé pravomoci vůbec nemá. Starostové, kteří jsou zvoleni zastupitelstvem na základě „většinové dohody“ nemají totiž dostatečně silný mandát. Právě přímá volba starosty by měla mandát posílit a změnit tím nejen postavení starosty, ale také provést nutné změny v postavení rady, zastupitelstva a úřadu obce. Nabízí se zde tedy řada otázek, která jsou často diskutovány a to např.: „Jak by byla sestavena rada obce a byla

⁹⁴ § 105 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁹⁵ § 106 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

by vůbec potřebná starostovi, jakožto vykonavateli veřejné správy na daném území, Jaké kompetence by měl starosta mít a jakými nástroji bude kontrolován?“

Důležité je podotknout, že při změně nepřímé volby na přímou hraje zásadní roli Ústava ČR, kdy je nutno zjistit zda je při jejím současném znění vůbec možné přemýšlet nad změnou volby.

Dle čl. 101 odst. 1 Ústavy ČR je obecní samospráva spravována samostatně zastupitelstvem. Ve čl. 102 se uvádí, že členové zastupitelstva jsou voleni hlasováním, které splňuje všeobecné, rovné, tajné a přímé volební právo. Z těchto dvou článků plyne následující: zastupitelstvo je tím orgánem, který spravuje obec náleží mu pravomoc samosprávy a jeho členové jsou voleni občany. Aby mohl starosta vykonávat samosprávu, bylo by nutné provést změnu v Ústavě a to právě ve článku 101, kde je samospráva pravomocí zastupitelstva, zde by záleželo na pravomocích, které by byly starostovi uděleny.

Dalším důležitým bodem je metoda přímé volby, která by se musela stanovit. V případě změny by se Česká republika mohla inspirovat dle dalších evropských států, které přímou volbu starosty už mají např. sousední Slovenská republika. Jedna ze zemí, která také uvažuje o změně volby starosty je např. Nizozemí.⁹⁶

Volební metody přímé volby (dle zahraničí)

Relativní většinový systém - zde stačí prostá většina, vyhrává ten s největším počtem hlasů již v prvním kole volby

Absolutní většinový – je zvolen ten, kdo získá předem stanovenou většinu hlasů

1. uzavřený systém dvoukolový - pokud kandidát nezíská nad 50 % hlasů v prvním kole, ve druhém kole se utkají dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů
2. otevřený systém dvoukolový - všichni kandidáti, kteří získali určité procento hlasů postupují, ve druhém kole vítězí ten, který získá nejvíc (není nutno nad 50 %)

Nabízí se také modifikace volby a to alternativní hlasování, které používá např. Austrálie nebo doplňkové hlasování např. Londýn.

⁹⁶ Dostupné z: Analýza přímé volby starostů www.mvcr.cz , (PDF) <http://www.mvcr.cz/soubor/py-loha-y-4-judr-poly-k-pdf.aspx>.

V České republice by bylo vhodné zavést dvoumodální způsob volby. Efektivní model pro menší města a obce by byl relativní většinový model volby.

Charakteristika relativního systému: jednoduchý, srozumitelný, levnější a voliči volí jen jednou. Lze předpokládat, že v malém městě lidé svého kandidáta znají, je volba jasná a respektovaná již v prvním kole. Ve městech početnějších nad 10 000 obyvatel by bylo vhodné použít volbu absolutní většiny tzn. dvoukolové volby.

Pokud by došlo ke změně volby starosty, znamená to nutnou změnu pro orgán - radu obce. Na Slovensku byla již přímá volba zavedena a její úprava rady obce se odvíjí na základě zastoupení politických stran v zastupitelstvu. Jelikož je rada výkonným, kontrolním a iniciačním orgánem zastupitelstva, plní dle jeho rozhodnutí také úkoly a slouží jako poradní orgán starostovi. Tento způsob je první možné řešení a druhým řešením je zánik rady, protože zde nezbyvá mnoho, co by rada měla na starost.

Důležitým aspektem je také případné odvolání starosty, kdy o odvolání přímo voleného starosty mohou rozhodnout buďto občané či orgány veřejné moci nikoli tedy vláda (např. krajský úřad). Nesouhlas může být projeven např. defenestrací nebo občanským impeachmentem (sesazením přímým hlasováním lidu).⁹⁷

Názory politiků

V současnosti myšlenku přímé volby starostů či hejtmanů řeší vláda ČR, kdy zahájila práce na legislativní změně, přičemž vláda v demisi nemá podporu Poslanecké sněmovny.

Při nahlédnutí do systémů v jiných evropských zemích vznikají pochybnosti nad tím, zda je tento krok správný či ne. Přímá volba starosty sebou přináší mnoho potíží, zmíněná úprava článku 101 v Ústavě je více než potřebná. Pokud by se tento prvek vnesl do systému bez přepisu Ústavy, účinky by byly pouze negativní, jako je např. v Izraeli. Kdy byl premiérem zvolen Benjamin Netanjahu ze strany Likud, ale výrazně nejsilnější stranou v parlamentu byla Strana práce, to vedlo k častým neshodám a nefungování systému, z tohoto důvodu bylo navráceno k původnímu systému volby.

„Izraelská situace“ nám poskytuje příklad toho, že může nastat situace kdy starosta

⁹⁷ Dostupné z: Analýza přímé volby starostů www.mvcr.cz, (PDF) <http://www.mvcr.cz/soubor/py-loha-y-4-judr-poly-k-pdf.aspx>.

nebo hejtman bude mít přímý lidový mandát, ale nebude mít za sebou většinu zastupitelstva, tím pádem nebude schopen efektivně fungovat v oblasti samosprávy.⁹⁸

Přímou volbu podporuje premiér Andrej Babiš s politickou příslušností ANO, dále také Tomio Okamura ze strany SPD. Pokud by však mělo dojít ke změně volby, je zapotřebí zásadní dopracování podmínek této volby a stanovit přesná pravidla, aby systém mohl fungovat. Z toho důvodu se většina podpůrců této myšlenky shoduje na názoru, že k přímé volbě starosty či hejtmana je reálné přejít až ve volbách roku 2020.⁹⁹

„Prezident Miloš Zeman nabízí alternativní způsob „polopřímou volbu starostů.“ Po občanovi nechce, aby označoval samostatně kandidujícího člověka na samostatném lístku. „Přímo voleným starostou“ by se stal ten, kdo na kandidátce vítězné strany dostane nejvíc preferenčních hlasů. To by na občana vyšší nároky nekladlo. Jenže nejvíce jich obdrželi v minulosti ti poslední na kandidátkách, kteří se nechali zapsat pouze do počtu, nebo známí politici, kteří měli dodat lesk.“¹⁰⁰

Mnoho starostů je však opačného názoru a naopak se změnou volby nesouhlasí.

Názory starostů na přímou volbu

„U přímé volby mám obavu, že voliči budou vybírat osoby bez ohledu na jejich kvalitu,“ konstatuje Milan Smola předseda osadního výboru Semice, místní části Písku.

„Pominu-li, že by přímá volba starostů vyžadovala bohaté kandidáty na tuto funkci, chudý si těžko zaplatí inzerci, plakáty a billboardy, vedla by pouhá úprava volebního mechanismu k vytvoření pozice starosty jako figury, která klade věnce, pronáší projevy a řídí schůze, ale téměř nic nemůže ovlivnit. Za současného stavu totiž starosta sám o sobě vůli obce nevytváří, on ji jen deklaruje,“ konstatuje místostarosta Písku Jiří Hořánek.

„Popravdě bych nerada vyjadřovala jasný názor, protože neznám detaily, jak by taková přímá volba fungovala v reálu. Například zda by byl starosta jedním ze zastupitelů, nebo by se členové zastupitelstva volili úplně zvlášť. Nedokáži ani odhadnout,

⁹⁸ Dostupné z: <http://forum24.cz/prima-volba-starostu-dalsi-rozklad-spolecnosti/>

⁹⁹ Dostupné z: http://www.ostrava.idnes.cz/volby-prima-volba-volba-starosty-volba-primatora-volba-hejtmana-komunalni-volby-politika-gwa-/ostrava-zpravy.aspx?c=A180208_381803_ostrava-zpravy_sme

¹⁰⁰ Citováno z: POKORNÝ, J. Nechte starosty na pokoji. *MLADÁ FRONTA DNES*. Praha, 2018. str. 9.

jak by na takovou novinku reagovali lidé, ale nepřijde mi, že systém, který funguje teď, je špatný“ říká Pavla Poláčková, starostka Skal.

„Přímá volba starosty by byla dobrá věc jako gesto pro lidi. Zvolili by si do čela obce toho, koho by opravdu chtěli. Přínosné by to ale bylo jen v případě, že by měl starosta širší pravomoci nebo podporu zastupitelů. Může dostat od lidí spoustu hlasů, ale když budou zastupitelé mít jiný názor než on, tak proti nim nic neprosadí. Myslím si, že současný stav je ideální,“ Vladimír Čelakovský, starosta Mišovic.¹⁰¹

Nedostatky současného právní úpravy obecního zřízení a fungování místní samosprávy:

- nezájem a neznalost občanů podílet se na rozhodování komunálních orgánů
- výkon pravomoci zastupitelstva většinou pouze formálního charakteru, vlastní výkon činnosti a zásadní rozhodování vykonává starosta
- zvolení starosty na základě koaliční dohody politických stran, principiálně se nejedná o osobu, která by získala největší počet hlasů
- radou města jsou politici bez odborné vybavenosti
- malé obce, zejména ty, kde rada obce není volena se charakter voleb blíží k přímé volbě - viz sestavování kandidátek, které jsou sestavovány, aby odpovídaly veřejnému mínění

K výše vypsáním nedostatkům jsou navrhovány možné změny, které by měly tyto nedostatky omezit:

- zakotvení přímé volby starosty, starosta bude mít silný politický mandát a bude pod kontrolou veřejnosti
- učinění starosty odpovědným za výkon veřejné moci v obci a také za chod úřadu
- změnit postavení a pravomoci rady obce, která by měla být jmenována starostou a skládat se z významných odborníků
- změnit rozdělení kompetencí mezi orgány územní samosprávy, tzn. jasně oddělit koncepční a strategické rozhodování, které by příslušelo zastupitelstvu, a operativní rozhodování, které by příslušelo starostovi).

¹⁰¹ Dostupné z: <https://www.denik.cz/jihocesky-kraj/prima-volba-starostu-obce-nejsou-pro-20160809.html>

Je zřejmé, že argumenty, které podporují přímou volbu starostů, jsou argumenty právními, vztahujícími se k platné právní úpravě obecního zřízení a také argumenty politologického či politologicky-sociologického charakteru.¹⁰²

V případě politického rozhodnutí o zavedení přímé volby starostů se nabízí otázka rozsahu legislativních změn. Požadované změna jsou převážně systémového charakteru. S návrhy příslušných změn se již v minulosti několikrát zabývala Poslanecká sněmovna. Pozměňovací návrhy vydané PS nebyly parlamentem schváleny.¹⁰³

„Ministerstvo vnitra zpracovalo dne 30. května 2007 materiál nazývaný se *Analýza možností zavedení přímé volby starosty v ČR* a dne 20. 4. 2009 byl tento materiál projednán vládou České republiky. Analýza obsahuje rozbor platné právní úpravy, srovnání se zahraniční právní úpravou (přímá volba starosty na SR) atd. Diskuze o problematice změny volby starosty proběhla v Polsku, kde byla volba zavedena roku 2002. Problematika přímé volby starostů je dobře z právního hlediska dobře zmapována.

MVČR dne 24. června 2008 organizovalo konferenci na téma „Dokončení reformy a aktuální aspekty veřejné správy” - kde se diskutovalo o volbě starostů a její vhodnosti zavedení. Majorita účastníků konference se však přiklonila k zachování současného modelu.¹⁰⁴

„Svaz měst a obcí ČR (Zde je vhodné podotknout, že členem Svazu města a obcí je 2045 obcí, ve kterých ale žije 7 832 775 obyvatel, z čehož plyne, že Svaz reprezentuje především města a větší obce. Svazu měst a obcí jsou zasílány legislativní a nelegislativní materiály k připomínkám v rámci mezirezortního připomínkového řízení.) zastává ve věci přímé volby konsistentní stanovisko: není zastáncem modelu přímé volby starostů a nepovažuje ani za nezbytné příliš posilovat pravomoci starostů.

¹⁰²Dostupné z: (PDF) Analýza zavedení přímé volby starostů: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NCvd2gSExjIJ:www.mvcr.cz/soubor/analiza-zavedeni-prime-volby-starostu-pdf.aspx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

¹⁰³ (srov. Parlament ČR, Poslanecká sněmovna, 2000, 3. volební období, tisk 422/2, resp. Parlament ČR, Poslanecká sněmovna, 2001, 3. volební období, tisk 968/4)

¹⁰⁴ Dostupné z: (PDF) Analýza zavedení přímé volby starostů <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NCvd2gSExjIJ:www.mvcr.cz/soubor/analiza-zavedeni-prime-volby-starostu-pdf.aspx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

Sdružení místních samospráv ČR (zastupující zájmy 1016 obcí) projevilo naopak vstřícný postoj k potenciálnímu zavedení přímé volby starostů v ČR, ve kterém spatřuje prostředek prosazení vůle občanů (jimiž je starosta již v současné době vnímán jako hlava obce) a eliminace častých situací, kdy je starostou zvolen kandidát, který obdržel malý počet hlasů ve volbách či dokonce náhradník po odstoupení zvolených členů zastupitelstva.¹⁰⁵

Přímá volba starosty v evropských zemích

„V evropských zemích je uplatňován jak model přímé volby starostů či obdobně postavených funkcionářů, tak i model nepřímé volby, odpovídající víceméně stávající české právní úpravě. Legislativa některých států umožňuje aplikaci obou modelů.

Přímá volba starostů již funguje v následujících zemích: Itálie, Portugalsko, Řecko, Kypr, Slovinsko, Slovensko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Ukrajina, Makedonie, Albánie.¹⁰⁶

Přímá volba starosty na Slovensku

Výhody

- Moc v obci je rozdělená. Starosta jako nezávislý orgán je protiváhou obecnímu zastupitelstvu.
- Funkce starosty je individuálním postem a stojí v tomto smyslu pod výraznější kontrolou obyvatel obce, kteří ho mohou z funkce odvolat.
- Správa obce je jednodušší a pružnější.
- Ustavení starosty do funkce na základě přímé demokracie, tzn. nejširší zapojení občanů do správy obce.

Nevýhody

- Slabá vnitřní kontrola činnosti starosty, jehož nemůže kontrolovat ani zastupitelstvo ani hlavní kontrolor.

¹⁰⁵ Dostupné z: (PDF) Analýza zavedení přímé volby starostů
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NCvd2gSExjIJ:www.mvcr.cz/soubor/analiza-zavedeni-prime-volby-starostu-pdf.aspx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

¹⁰⁶Tamtéž.

- Rubem silného postavení starosty je jeho malá, v podstatě pouze politická, odpovědnost, což se s ohledem na jeho silné postavení a odbornou náročnost na výkon jeho funkce (mj. jako správního orgánu) nejeví jako dostatečné.
- Vznik patových situací v případě, že starosta a obecní zastupitelstvo nemají vůli vzájemně spolupracovat (zastupitelstvo odmítá návrhy předložené starostou a naopak).¹⁰⁷

„Výhoda přímé demokracie se ztrácí v případech, kdy v obci přetrvává nezájem o opětovnou účast voličů ve volbách. Jelikož není stanoveno kvorum pro účast ve volbách a uplatňuje se systém relativní většiny, postačí v řadě případů ke zvolení malé množství hlasů. Z uvedených poznatků vyplývá, že každé výhodě odpovídá určitá nevýhoda; diskuze o zavedení přímé volby starostů v ČR by se proto měly objektivně zaměřit na obě skupiny argumentů (pozitiva i negativa) s ohledem na to, zda potenciální pozitivní dopady zavedení přímé volby převáží nad průvodními dopady negativními, v podmínkách České republiky umocněnými odlišnou základní koncepcí organizace územní samosprávy.“¹⁰⁸

3.3.3 Místostarosta

Místostarosta neboli zástupce starosty je volen zastupitelstvem obce. Nabízí se zde možnost volby více než jednoho místostarosty. Místostarosta má za úkol zastupovat starostu v případě jeho absence nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci. Spolu se starostou podepisuje právní předpisy obce.¹⁰⁹

3.4 Obecní úřad (OÚ)

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (či více místostarosty), tajemníkem obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena a také zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V jeho čele je starosta. Jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu jsou dle rady obce delegovány odbory a odděleními, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.¹¹⁰

¹⁰⁷Dostupné z: (PDF) Analýza zavedení přímé volby starostů <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NCvd2gSExjJ:www.mvcr.cz/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostu-pdf.aspx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

¹⁰⁸Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6495773>

¹⁰⁹§104 odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹⁰§109 odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

3.4.1 Právomoci OÚ

V oblasti samostatné působnosti:

- plní úkoly, které mu uložilo ZO nebo RO,
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti,
- rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem ;

Dle působnosti přenesené (§ 61 odst. 1 písm. a) s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.¹¹¹

V obci s pověřeným obecním úřadem (OÚ) a v obci s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka OÚ, jež je zaměstnancem obce. Další obce mají možnost zřízení funkce tajemníka obecního úřadu. Tajemník obecního úřadu nese odpovědnost za plnění úkolů jak v samostatné působnosti, tak i v přenesené působnosti starostovi. Pokud v obci chybí funkce tajemníka OÚ nebo není tajemník stanoven, přebírá plnění úkolů starosta.¹¹²

3.4.2 Tajemník obecního úřadu

„Tajemník zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Také plní úkoly uložené mu zastupitelstvem obce, radou obce nebo starostou. Dále může stanovit podle zvláštních právních předpisů platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu a plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je rada obce. Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním. Nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích.“¹¹³

„Všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce v samostatné působnosti obce se v záhlaví označují uvedením slova "obec" ("město", "městys") a názvem obce, městyse nebo města s uvedením orgánu, který písemnost vyhotovil. Všechny písemnosti vyhotovené

¹¹¹ § 109 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹² § 110 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹³ § 110 odst. 4-6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

orgánem obce v přenesené působnosti orgánů obce, s výjimkou nařízení obce, se v záhlaví označují slovy "Obecní úřad" ("Městský úřad", "Úřad městyse") s uvedením názvu obce, městyse nebo města. Vypracovávají-li písemnosti odbory obecního (městského) úřadu nebo úřadu městyse, uvede se pod záhlavím též název odboru, který písemnost vyhotovil.

Stanoví-li zvláštní zákon jiné označení odboru, uvede se toto označení. Vypracovávají-li písemnosti zvláštní orgány, uvede se v záhlaví "obec" ("město", "městys"), název obce (města, městyse) a pod ním název zvláštního orgánu, který písemnost vyhotovil. Obce mohou používat razítko obce v případech, kdy zvláštním zákonem není stanoveno povinné užívání úředního razítka s malým státním znakem.¹¹⁴

3.5 Výbory a komise

„Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor. Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10% občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru.“¹¹⁵

„Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce. Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.“¹¹⁶

„Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

¹¹⁴ § 111 odst. 1-5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹⁵ § 117 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹⁶ § 118 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, dále kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.“

„O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru, který provedl kontrolu, a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala. Výbor předloží zápis zastupitelstvu obce; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.“¹¹⁷

„V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory (dále jen "osadní výbor"). Osadní výbor má minimálně tři členy. Počet členů osadního výboru určí zastupitelstvo obce. Členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen a jsou určeni zastupitelstvem obce. Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo obce z řad členů osadního výboru.“¹¹⁸

„Osadní výbor je oprávněn např. předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce, vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce a také k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce. Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno.“¹¹⁹

Komise

„Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. Komise je též považovaná za výkonný orgán, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Předsedou komise může být jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Na prokázání zvláštní odborné způsobilosti předsedy komise se obdobně vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících

¹¹⁷ § 119 odst. 1-5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹⁸ § 120 odst. 1-3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹¹⁹ § 121 odst. 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů a je ze své činnosti odpovědna radě obce; ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.¹²⁰

¹²⁰ § 122 odst. 1-5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

4 Majetek a finanční hospodaření obce

4.1 Majetek obce

„Každá obec je veřejnoprávní korporací, která vlastní svůj majetek.“¹²¹ Tvoří ho nemovitosti (lesy, budovy aj.), movité věci (stroje, přístroje aj.), nehmotný majetek (ochranné známky, práva duševního vlastnictví apod.), finanční investice (cenné papíry a peníze) nebo majetková práva (např. různé pohledávky). O způsobu využívání rozhodují zpravidla orgány obcí, které jsou za hospodaření odpovědny.¹²² Majetkem obce se stávají věci, jež přešly z ČR dle zvláštního zákona nebo na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nebo na základě právního jednání obce.¹²³

Majetek lze nabýt různými způsoby a to ordinárně vytvořením majetku, zděděním, darováním, převodem právní cestou, vyvlastněním za náhradu nebo koupí majetku na trhu.¹²⁴ Právo vlastnit majetek patří mezi základní práva obce a je jedním z ekonomických předpokladů existence územních samosprávných celků.¹²⁵

„Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma:

1. závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
2. závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,
3. těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
4. těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %,
5. bytových družstev a honebních společenstev.“¹²⁶

¹²¹ § 2 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

¹²² PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 201.

¹²³ ČEBIŠOVÁ, T.; KOPECKÝ, M.; MARKOVÁ, H. *Obec, postavení správa, činnost*. Praha, 1996, s. 103

¹²⁴ MARKOVÁ, H. *Finance obcí měst a krajů*, Praha: Orac. 2000. ISBN 80-86199-23-1 s. 30

¹²⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 201.

¹²⁶ § 38 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

4.2 Hospodaření obce

Obec je povinna účelně hospodařit s majetkem a vést jeho evidenci, také je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení a trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv. Cílem hospodaření obce je uspokojování potřeb občanů a obce. Obec musí hospodařit dle schváleného rozpočtu. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.¹²⁷

4.3 Rozpočet obce

Rozpočet obce bývá označován jako decentralizovaný peněžní fond, v němž se soustředí příjmy získané na základě redistribuce v rozpočtové soustavě a také příjmy generované vlastní činností obce. Ty se následně používají jako výdaje určené k financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím sektoru soukromého. Rozpočet obce je součástí soustavy veřejných rozpočtů. Společně s majetkem tvoří pilíř, na kterém stojí hospodaření územních celků. Rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem.¹²⁸

Rozpočet lze sestavit jako vyrovnaný (příjmy rovné výdajům), dále deficitní (příjmy menší než výdaje) a nebo přebytkový (příjmy převyšují výdaje).¹²⁹

„Schodkový rozpočet je možné schvalovat v případě, že bude možné schodek uhradit finančními prostředky z minulých let.”¹³⁰ V případě kladného zůstatku z rozpočtového hospodaření se automaticky převádí do následujícího roku.

¹²⁷ § 38 odst. 2, 6 a 7 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

¹²⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, s. 57.

¹²⁹ Tamtéž s. 62.

¹³⁰ Více: MARKOVÁ, H. *Finance obcí měst a krajů*, Praha: Orac. 2000, s. 69.

4.3.1 Obsah rozpočtu obce

„Rozpočet je tvořen příjmy a výdaji obce a ostatními peněžními operacemi včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není současně uvedeno, že probíhají mimo rozpočet obce.

Příjmy rozpočtu obce tvoří

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a správních trestů, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

Obec může použít prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu. Obec může k úhradě svých potřeb použít též návratných zdrojů (§ 4 odst. 5 písm. b). Obec může ke krytí dočasného časového nesouladu mezi čerpáním rozpočtovaných výdajů a plněním rozpočtových příjmů určených k jejich úhradě použít návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce. Návratná finanční výpomoc

je bezúročná. Její opožděné splácení se považuje za zadržetí peněžních prostředků.¹³¹

„Výdaje rozpočtu obce tvoří:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.

Vedle výdajů podle odstavce 1, hradí obec ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.¹³²

4.3.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces (RP) lze definovat jako souhrn činností nezbytných pro řízení hospodářství obce v daném rozpočtovém období.¹³³

¹³¹ § 7 odst. 1-4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

¹³² § 9 odst. 1-2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

¹³³ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 64.

RP se dělí do následujících etap:

- sestavování - příprava rozpočtu
- schvalování
- čerpání - hospodaření
- kontrola - hodnocení

„Do RZ řadíme rozpočtové zásady, vypracování a projednání rozpočtu, dále sem patří rozpočtová skladba, kontrola a závěrečný účet.“¹³⁴

Rozpočtové zásady:

- zásada omezeného časového použití finančních prostředků
- zásada reálnosti a pravdivosti
- zásada účelovosti
- zásada úplnosti a pravdivosti
- zásada publicity
- zásada efektivnosti a hospodárnosti“¹³⁵

„Rozpočtová skladba by měla být kompatibilní s mezinárodními statistickými standardy, nezbytná je také její jasná definice a měla by být čitelná pro každého.“¹³⁶

Sestavení návrhu rozpočtu a tvorbu jeho podkladů zastává výkonný orgán obce, většinou finanční odbor. Návrh rozpočtu vždy vychází z rozpočtového výhledu, který má za úkol střednědobé finanční plánování. Je sestavován každou obcí, kvůli přehledu o finančních potřebách a zdrojích v delším časovém horizontu. Tento rozpočtový výhled nám umožňuje přístup k celkovým příjmům, výdajům, pohledávkám a závazkům obce.¹³⁷

„Po sestavení návrhu rozpočtu je zapotřebí jeho projednání a schválení, které probíhá na zasedání zastupitelstva obce a je zde schvalována jak struktura příjmů a výdajů

¹³⁴ Více: MARKOVÁ, H. *Finance obcí měst a krajů*, Praha: Orac. 2000. ISBN 80-86199-23-1. s. 142.

¹³⁵ Tamtéž s. 139-141.

¹³⁶ Tamtéž s. 143-145.

¹³⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 64.

tak i celková výše rozpočtu. Avšak ještě předtím, než je rozpočet předán ZO, musí být projednán finančním výborem a radou. Po jeho schválení se následně provádí jeho rozpis.¹³⁸

Rozpočet musí být samozřejmě kontrolován a to se dělá dvěma následujícími způsoby. Kontrola vnitřní má povinnost přezkoumávat své hospodaření za uplynulý rok a to úřadem, pokud mluvíme o kontrole vnější tak je hospodaření přezkoumáno auditorem. Vnitřní kontrolu má na starosti finanční a kontrolní výbor, kdy finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, naopak výbor kontrolní se stará o kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady obce.¹³⁹

„Po skončení každého kalendářního roku se veškeré údaje o hospodaření obce zpracovávají do tzv. závěrečného počtu, kde jsou obsaženy údaje o plnění příjmů, výdajů dle rozpočtové skladby a dalších finančních operacích. Děje se tak, aby bylo možné vyhodnotit finanční hospodaření obce. Nezbytnou součástí závěrečného účtu je i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtu kraje, statním fondům, jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.“¹⁴⁰ U závěrečného účtu platí stejně jako u návrhu rozpočtu, že musí být veřejný minimálně patnáct dní před zasedáním, aby se případně i občané k němu mohli vyjádřit. Závěrečný účet je schvalován zastupitelstvem a to do 30. června následujícího roku.¹⁴¹

4.4 Zadluženost obcí

Problematikou ve financování obcí bývá především jejich zadluženost. Zadluženost obcí či měst je většinou zapříčiněna malým příjmem a velkým nákladům na údržbu, na které obcím nezbyvá dostatek financí. Z toho důvodu je situace řešena finančními úvěry. K roku 2015 ministerstvo financí poskytlo seznam 28 více zadlužených obcí, tedy obce které jsou na tzv. „černé listině.“ Roku 2016 už se počet snížil na přijatelný počet jedenáct rizikově zadlužených obcí.¹⁴²

¹³⁸ Podrobněji: MARKOVÁ, H. *Finance obcí měst a krajů*, Praha: Orac. 2000, s. 145.

¹³⁹ Tamtéž 147-149.

¹⁴⁰ § 17 odst. 1-3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

¹⁴¹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007, s. 64-67.

¹⁴² Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/obce-dluhy-ministerstvo-financi-day-ekonomika.aspx?c=A170921_140022_ekonomika_are

Ke konci roku 2016 vykázaly obce (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) dluh ve výši 71,9 mld. Kč, ve srovnání s rokem předchozím se jedná o pokles celých 17,3 % což činí 15 mld. Kč.

Zadluženost obcí zahrnuje emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci, bankovní úvěry od peněžních ústavů a ostatní dluhy, vč. půjček ze státních fondů.¹⁴³

Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1	51,5
Komunální dluhopisy	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14	13,8	15	11,8	10,7	10,7
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	11,8	10,9	9,9	10	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1	9,7
Celkem	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2	88,9	86,9	71,9

Zdroj: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

Dle uvedených údajů lze říci, že v roce 2016 došlo k poklesu úvěrů o 14,6 mld. Kč, výše komunálních dluhopisů se nezměnila a u přijatých finančních výpomocí a dalších dluhů byl zaznamenán pokles 0,4 mld. Kč.

Největší podíl na dluhu obcí mají úvěry, dále pak emitované komunální dluhopisy a v poslední řadě přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy. Úvěry jsou z pravidla směřovány na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, výstavbu bytového fondu či na předfinancování investic spolufinancovaných z fondů EU. Obce tyto prostředky

¹⁴³ Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

využívají také v oblasti školských zařízení, rekonstrukci či modernizaci sportovišť atd. Charakteristika těchto úvěrů je vyznačena dlouhou dobou splatnosti a relativně nízkým úročením.

U poloviny poskytnutých úvěrů a půjček jejich poskytovatelé nevyžadují žádné ručení. Je-li ručení vyžadováno jedná se pak nejčastěji o směnku, majetek obce nebo budoucí příjmy rozpočtu.

Zadluženost obcí v roce 2016 vykázalo zadluženost u 3266 obcí z celkového počtu 6 254 - což činí tedy více jak polovinu 52,2 % celkového počtu. Zadluženost zůstává v poslední době stabilizovaná. Dluh nelze hodnotit negativně či pozitivně, jelikož bez půjček a úvěru řada obcí nemůže fungovat a financovat svůj rozvoj (vodovody, školní zařízení, plynofikace aj.) Stěžejní je příprava projektu a bezproblémové splácení dluhu. Míra zadluženosti obcí mapuje Monitoring hospodaření obcí, který za rok 2016 ukázal pouze 11 obcí s vyšší mírou rizika.¹⁴⁴

Údaje o zadluženosti obcí ČR bez hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně v letech 2005 - 2016 (v mld. Kč)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1	51,5
Komunální dluhopisy	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14	13,8	15	11,8	10,7	10,7
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	11,8	10,9	9,9	10	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1	9,7
Celkem	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2	88,9	86,9	71,9

Zdroj: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

Pokud by se do zadluženosti nepočítala čtyři největší česká města tedy Praha, Brno, Plzeň a Ostrava zadluženost by byla podstatně nižší. To nám ukazuje, že tato města mají na zadluženosti více než 50 % podíl. U obcí mimo tato města došlo k poklesu o 4,5 mld. Kč.

¹⁴⁴Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

Vývoj podílu zadluženosti hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkové zadluženosti obcí 2005–2016 (v mld. Kč)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celková zadluženost obcí v ČR	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2	88,9	86,9	71,9
Zadluženost 4 největších měst	48,4	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4	45,5	49,2	45,3	43,8	33,3
% podíl 4 největších měst na celkové zadluženosti	61,3	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6	50,6	53,4	51	50,4	46,3

Zdroj: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

Podíl na celkové zadluženosti mají tato města ze 46,3 % s výší dluhů 33,3 mld. Kč.

Hlavní město Praha se podílí na výši dluhu k roku 2016 s 23,0 mld. Kč, což je ale o 9,6 mld. Nižší dluh než v roce minulém (2015) tedy 32 %. Dobrovolné svazky obcí vykázaly ke konci roku 2016 dluh ve výši 2,5 mld. Kč.

4.4.1 Monitoring hospodaření obcí za rok 2016

“Na přání vlády ČR Ministerstvo financí zprostředkovává monitoring hospodaření obcí, kdy po vyhodnocení musí kontaktovat ty obce, u nichž byl k 31. 12. příslušného roku ukazatel celkové likvidity (podíl oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům) v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl jejich cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 % včetně a požádal o zdůvodnění a o stanovisko zastupitelstva obce. Ministerstvo financí dále musí informovat vždy nejpozději 30. září každého roku o výsledcích tohoto monitoringu.”

Monitoring hospodaření obcí je určen spíše pro hodnocení hospodářské situace, než pro hodnocení jejich zadluženosti. Do monitoringu byly zahrnuty všechny samosprávné

obce ČR, kterých je dohromady 6 254. Monitoring funguje na systému sledování soustavy šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů u obcí.

“K 31. 12. 2016 byl ukazatel celkové likvidity v intervalu $<0; 1>$ u 110 obcí, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl vyšší než 25 % u 122 obcí a oba ukazatele zároveň překročilo 11 obcí. Jde o meziroční pokles o 17 obcí, přičemž 4 obce tyto hodnoty překročily už v některém z minulých let.”

Díky výsledným hodnotám ukazatelů je možné vyvodit, zda je obec v tíživé finanční situaci, nebo je zde pouze riziko hospodářských problémů. Tíživá situace obce se hodnotí na základě důkladné analýzy finančních a účetních výkazů a poskytnutých pokladů obce.

Provedené analýzy ukazují, že z důvodu platební neschopnosti jsou nejvíce ohrožovány obce, kterým byl nařízen odvod za porušení tzv. rozpočtové kázně a dále obcím, jejichž investiční rozhodnutí bylo chybné. Další problém lze vidět v nedodržení dotačních podmínek projektů, které jsou podporovány z fondů Evropské Unie nebo národních programů. V obcích kde došlo k překročení hodnot, jež jsou stanoveny ukazateli monitoringu, by se obec do vážných problémů dostat neměla, jelikož riziko se ukázalo pouze jako dočasné nikoli trvalé. V obci Prameny bylo zjištěno vysoké riziko platební neschopnosti.¹⁴⁵

¹⁴⁵Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>
aktuální informace o zadluženosti obcí lze dohledat: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

4.4.2 Konkrétní zadlužené obce

Obec	Počet obyvatel (k 1. 1. 2017; zdroj: ČSÚ)	Rozpočet (pro rok 2017; v tis. Kč; zdroj: monitor)
Dačice	335	6 574
Kunětice	318	5 629
Dlažkovice	115	2 006
Vykáň	404	40 453
Radenice	151	5 532
Prameny	109	0
Chotovice	173	6 225
Příšimasy	808	57 041
Dolní Věstonice	312	8 404
Terezín	2947	53 144
Vítězná	1399	24 110

Zdroj: https://ekonomika.idnes.cz/obce-dluhy-ministerstvo-financi-day/ekonomika.aspx?c=A170921_140022_ekonomika_are

V tabulce lze vidět 11 nejvíce zadlužených obcí ČR. V Dolních Věstonicích došlo k zadlužení 17,5 mil z důvodu nezaplacení stavebních prací kvůli likvidaci po živelných pohromách roku 2014, dotace již byla schválena, tak by se co nejdříve měly neuhrazené faktury dorovnat.

Město Terezín se dostalo do problémů díky financování veřejného osvětlení, které bylo poničeno díky povodním roku 2013. Dotacemi se uhradilo pouze 45 % z celkové částky, proto si město muselo vzít úvěr.

Další rizikovou obcí je obec Dlažkovice, kde žije 115 obyvatel. Tato obec není schopna vrátit dotace, jedná se cca o 4 mil za opravu hráze a vyčištění rybníku, problém se řeší již od roku 2012.

Nejvíce zadluženou obcí ČR je obec Prameny. V této obci mají dlouhodobé problémy s dluhy. Na „černou listinu“ ministerstva financí se dostala kvůli nepovedenému projektu stáčírny minerálních vod.¹⁴⁶

¹⁴⁶ Dostupné z: http://www.ekonomika.idnes.cz/obce-dluhy-ministerstvo-financi-day/ekonomika.aspx?c=A170921_140022_ekonomika_are

Praktická část

5 Obecná charakteristika města Kroměříž

Město Kroměříž jinak přezdívvané české Hanácké Athény najdeme ve Zlínském kraji. Žije zde kolem 29 tisíc obyvatel na 50,94 km². Protéká jím řeka Morava a je známé především pro své dvě zahrady Podzámeckou a Květnou. Kroměříž se pyšní barokním zámekem a mnoha kostely. Roku 1997 byla Kroměříž vyhlášena nejkrásnějším historickým městem ČR a následující rok se zapsala na listinu světového kulturního dědictví UNESCO díky svým zahradám a Arcibiskupskému zámku. Každoročně se ve městě koná mezinárodní festival vojenských dechových hudeb. Kroměříž je považována za žádanou turistickou destinaci, nejen díky svým památkám, ale také díky akcím, které se zde konají. V Kroměříži funguje již několik let kino Nadsklepí a v Kulturním a Sokolském domě se pořádají koncerty a divadelní představení.¹⁴⁷

5.1 Historie

Vůbec první písemná zpráva o městě Kroměříž pochází z roku 1100, kdy bylo město označováno jako Agra. Kroměříž se stala majetkem olomouckého biskupství až ve století dvanáctém. Roku 1620 byla olomouckým biskupem Brunem von Schauenburgem povýšena na město. Vybuďoval se zde gotický hrad, Svatomořická kapitula a systém opevnění. Kroměříž byla letním sídlem pro olomoucké biskupy. V období moravských markraběcích válek zde pobýval Jan IX. ze Středy, za husitských válek Jan XII. Železný. Následně dochází ke stagnaci. Až v 15. a 16. století uskutečnil Stanislav I. Thurzo přestavbu gotického hradu na zámek. Díky vládě tohoto Biskupa zažívala Kroměříž svůj rozvoj a město se začalo pomalu měnit v město renesanční kultury.

Během třicetileté války došlo opět k úpadku rozvoje města, jelikož bylo obléháno a poté roku 1643 dobyto Švédy. Nejvíce ztrát se utrpělo díky spálení všech městských knihoven a dokumentů, které byly uloženy na radnici. Pouhé jedné třetině obyvatel se povedlo přežít, ale město pak zasáhla morová epidemie.

¹⁴⁷ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/o-meste/>

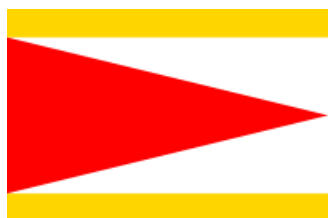
Rok 1664 byl pro Kroměříž přelomový a to díky novému biskupovi Karlu Liechtensteinu z Kastelkornu, který vzal obnovou města za své. Mezi Karlovy zásluhy patří např. renesančně-barokní oprava zámku a Podzámecké zahrady, přestavby domů na velkém náměstí a hlavně vybudování slavné Květné zahrady. Po požáru roku 1752 byla dokončena barokní podoba města a Arcibiskupského zámku.

V období revoluce 1848-1849 se konal v kroměřížském zámku Říšský sněm. Po rozpuštění sněmu dochází k období národního obrození a rozmachu kulturního života. K hospodářskému růstu přispěl starosta Vojtěch Kulp, Kroměříž se spojila s Vídní díky železnici, dochází k rozvoji průmyslové výroby.

Kulturní život se v Kroměříži rozvíjel zejména v období po první světové válce a vzniku ČSR. Město bylo označováno jako centrum vzdělanosti střední Moravy, 60. léta 20. století se stala Kroměříž městskou památkovou rezervací a jak je již výše zmíněno roku 1998 bylo zapsáno na seznam UNESCO.¹⁴⁸

5.2 Symboly města

Symboly města Kroměříž jsou vlajka, která byla Kroměříži schválena 1. 2. 1994 a dále znak města.

Zdroj: http://mesta.vlajky.org/zlinsky_kraj/kromeriz.php

Zdroj: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5743/kromeriz/pocet-obyvatel/>

¹⁴⁸ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/historie-a-soucasnost-mesta/>

5.3 Geografie města Kroměříž a charakteristika území

Město Kroměříž leží v jižní části Hornomoravského úvalu v nadmořské výšce 201 m. n. m. Rozloha katastrálního obvodu obce Kroměříž je čítá 5560 ha, ale samotné město je pouze na 1770 ha. Kroměříž je rozdělena na 10 katastrálních území (2011).¹⁴⁹

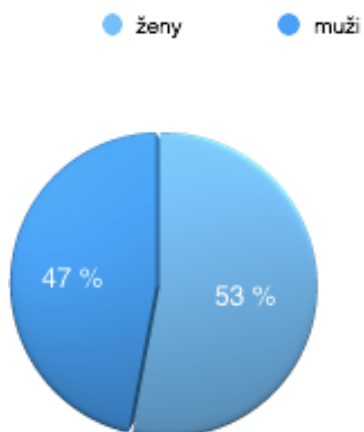
V minulosti byla Kroměříž okresním městem, nyní je obcí s rozšířenou působností a také pověřeným obecním úřadem. Pod město Kroměříž jako okres spadá 79 obcí a jako obec s rozšířenou působností 46 obcí.¹⁵⁰

5.4 Demografie města

Počet obyvatel v Kroměříži ke dni 1. 1. 2018 čítal 28 981.¹⁵¹

Muži (do 15. let)	Muži (nad 15. let)	Ženy (do 15. let)	Ženy (nad 15. let)	Celkem
2 078	11 672	1 953	13 278	28 981

Rozložení obyvatelstva obce Kroměříž

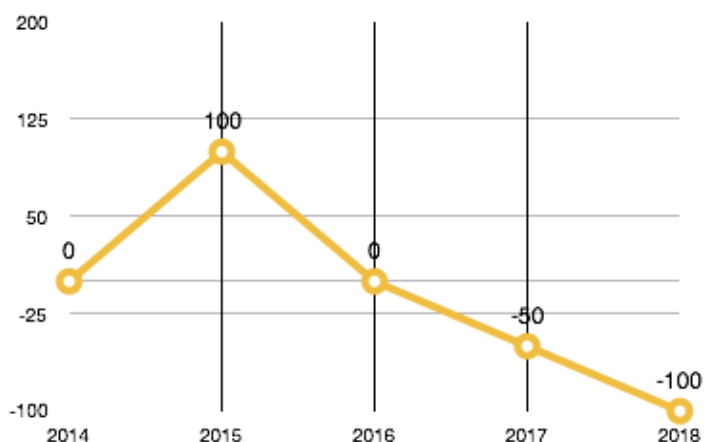
Zdroj: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5743/kromeriz/pocet-obyvatel/>

¹⁴⁹ Bílany, Drahlov, Hradisko, Kotojedy, Postoupky, Těšnovice, Trávník, Vážany, Zlámanka a Kroměříž.

¹⁵⁰ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/demografie-mapy-a-statistiky/geografie/>

¹⁵¹ Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5743/kromeriz/pocet-obyvatel/>

Změny počtu obyvatel obce Kroměříž za jednotlivé roky

Zdroj: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5743/kromeriz/pocet-obyvatel/>

Historie počtu obyvatel

Datum (vždy 1. 1.)	Muži do 15. let	Muži nad 15. let	Ženy do 15. let	Ženy nad 15. let	Změna	Celkem
2018	2 078	11 672	1 953	13 278	-121	28 981
2017	2 059	11 731	1 943	13 369	-48	29 102
2016	2 045	11 749	1 904	13 452	14	29 150
2015	2 020	11 748	1 893	13 475	124	29 136
2014	2 005	11 737	1 813	13 457	-6	29 012
2013	1 963	11 765	1 767	13 523		29 018

Zdroj : www.mvcr.cz

Od roku 1995 až do roku 2011 má počet obyvatel v Kroměříži klesající charakter. V posledních letech dochází k nárůstu průměrného věku obyvatelstva ostatně jako v celé republice. Z hlediska ekonomického je struktura obyvatelstva příznivá. Avšak do budoucna s nárůstem složky postproduktivní, to znamená nezbytné změny a to např. ve zdravotnictví, sociálních službách atd. Nicméně se Kroměříž nijak výrazně neliší od zbytku České republiky, nevykazují se zde odchylky od běžného vývoje.

Dle Českého statistického úřadu v současnosti tvoří produktivní obyvatelstvo Zlínského kraje cca 70 % obyvatel, ale v roce 2050 to má být pouhých 55 %.

Prognóza vývoje obyvatelstva do roku 2020.¹⁵²

„Z dostupných analýz vyplývá, že očekávané změny v počtu obyvatelstva nebudou na území celé Kroměříže zřejmě rovnoměrné. V centrální části lze očekávat jeho úbytek, naopak dobře dopravně napojená území s technickou infrastrukturou nedaleko centra Kroměříže zaznamenají nárůst obyvatelstva migrací.“¹⁵³

		Rok 2001 (abs.)	Rok 2001 (%)	Rok 2011 (abs.)	Rok 2011 (%)
Obyvatelstvo 15leté a starší		24774	84,8	25317	86,8
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	184	0,7	152	0,5
	základní vč. neukončeného	4484	18,1	3829	13,1
	vyučení a střední odborné bez maturity	8212	33,1	7506	25,7
	úplně střední s maturitou	7254	29,3	7620	26,1
	vyšší odborné a nástavbové	1285	5,2	1386	4,8
	vysokoškolské	3074	12,4	3947	13,5
	nezjištěné vzdělání	281	1,1	877	3,5

Zdroj: Český statistický úřad

5.5 Památkové objekty

Kroměříž jako jediné město ze Zlínského kraje bylo prohlášeno za městskou památkovou rezervaci díky řadě uměleckých a kulturních památek. Kroměříž se může pyšnit unikátem, jako je Květná zahrada neboli Libosad, která je i v rámci světa velmi ceněna. Dominantním prvkem zahrady je její kolonáda s délkou 244 m, kde se nachází 44 antických soch a 46 bust osobností antiky. Další dominantou zahrady je Rotunda, ve které bylo vybudováno *Foucaltovo kyvadlo*, což má znázorňovat otáčení Země kolem své osy.¹⁵⁴

Květnou zahradu v roce 2011 navštívilo celkem 66 734 os; 2012: 62 011 os; 2013: 45 926 os; 2014: 63 950 os; 2015: 119 791 os; 2016: 129 489 os; 2017: 113 744 os.

¹⁵² Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/demografie-mapy-a-statistiky/demografie/>

¹⁵³ Dostupné z: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:pPXxaacYkAkJ:www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/Plan_prevence_kriminality_2017_.pdf+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=safari

¹⁵⁴ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/pamatkove-objekty/>

Rekonstrukce probíhala v letech 2013-2014.¹⁵⁵

V Kroměříži se nachází mnoho krásných barokních či gotických kostelů např.: kostel Jana Křtitele. Za zmínku stojí také jediná dochována mincovna na Moravě - Biskupská mincovna, vybudována biskupem Karlem II. z Liechtensteina roku 1665.

Velkému náměstí dominuje Arcibiskupský zámek, ke kterému patří rozsáhlý komplex Podzámecké zahrady a je společně s Květnou zahradou na seznamu UNESCO.¹⁵⁶

5.6 Významné osobnosti Kroměřížska

V Kroměříži se narodila spousta významných osobností, jako např. malíř Max Švabinský, duchovní Jan Milíč nebo dirigent Václav Talich či hudebník Karel Kryl.¹⁵⁷

5.7 Partnerská města

Kroměříž navázala partnerské vztahy s pěticí zahraničních měst v různých částech Evropy. Z Francie je to město Chateaudun, z Rakouska Krems an der Donau a dále např. ze Slovenska město Nitra či Ružomberok.¹⁵⁸

¹⁵⁵ Údaj poskytnut z interního dokumentu vedoucí návštěvníckého provozu Květné zahrady.

¹⁵⁶ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/pamatkove-objekty/>

¹⁵⁷ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/historie-a-soucasnost-mesta/slavne-osobnosti/>

¹⁵⁸ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/fakta-o-meste/partnerska-mesta/>

6 Orgány města Kroměříž

Mezi orgány města patří zastupitelstvo města, rada města, starosta, městský úřad dále městská policie a zvláštní orgány - komise.

6.1 Zastupitelstvo města Kroměříž a jeho činnost

Zastupitelstvo města je voleným orgánem. Poslední volby se konaly v roce 2014 a v letošním roce 2018 nás čekají další. Město Kroměříž má 27 zastupitelů a jednání se koná pravidelně jednou za měsíc nebo za šest týdnů přímo v budově Městského úřadu na Velkém náměstí. Jak je již v teoretické části u třetí kapitoly orgánů obce zmíněno, zastupitelstvo se stará o majetkové a finanční záležitosti města a slouží jako kontrola rady města. Finanční odměna za vykonávání této funkce je cca 2500 Kč.

V minulých komunálních volbách přišlo k volbám pouze 38,63 % občanů.¹⁵⁹

6.1.1 Volby do zastupitelstva města Kroměříž

Hnutí ANO	21,99 %	48 945 hlasů	7 mandátů
ODS	14,72 %	32 775 hlasů	5 mandátů
KOALICE KDU-ČSL, ZVUK 12 A NEZÁVISLÍ	14,36 %	31 971 hlasů	4 mandáty
ČSSD	11,77 %	26 188 hlasů	4 mandáty
KSČM	9,33 %	20 768 hlasů	3 mandáty
Volba pro Kroměříž	8,09 %	17 997 hlasů	2 mandáty
ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO	6,89 %	15 332 hlasů	2 mandáty
Úsvit přímé demokracie	4,66 %	10 373 hlasů	0 mandátů
TOP 09	4,34 %	9 656 hlasů	0 mandátů
Moravané	2,29 %	5 105 hlasů	0 mandátů
Strana Práv Občanů	1,29 %	2 862 hlasů	0 mandátů
Romská demokratická strana	0,28 %	618 hlasů	0 mandátů

¹⁵⁹Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=4&o=13&o2=CZ0721&o3=588296>

6.1.2 Činnost zastupitelstva města Kroměříž

V tomto roce (2018) se na zasedání zastupitelstva probírala např. tato témata:

- Koncepce zdravotnictví Zlínského kraje
- 2/6 Nabytí id. 1/48 pozemků parc. č. 929/8, parc. č. 967/10 a parc. č. 967/12 v k. ú. Kroměříž
- Memorandum o spolupráci při budování veřejného přístavu a přístaviště v Kroměříži
- Žádost Českého svazu pro film a video – ARSfilm - neschvaluje poskytnutí finanční částky z rozpočtu města Kroměříže na rok 2017 (položka spoluúčast města na akcích) jako peněžní cenu pro XLV. ročník soutěže ARSfilm amatérů Kroměříž 2017, konaný ve dnech 6. - 7. října 2017 v Kroměříži.
- Pojmenování nových ulic
- 3/1 Žádost o dotaci z rozpočtu města Kroměříže na rok 2018 organizace ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, a.s.¹⁶⁰

Dále zmíním konkrétní témata, která mě na schůzích zastupitelstva nejvíce zaujala. Schůzí jsem se sama zúčastnila, abych tématům více porozuměla.

Provoz Senior Taxi v roce 2018

Na zasedání zastupitelstva dne 11. 5. 2017 byla schválena smlouva o poskytování služeb Senior Taxi. Dále byla uzavřena smlouva o výpůjčce služebního vozidla a to mezi městem Kroměříž a Sociálními službami města Kroměříž za účelem provozování zmíněné taxi služby. Dne 7. 12. 2017 se projednávalo rozpočtové opatření v rozpočtu města Kroměříže na rok 2017 na pokrytí vzniklé ztráty, která dle odhadu činí cca 300 000 Kč.

Co je to to Služba senior taxi? Služba je poskytována každý pracovní den od 6:30 hod do 15:00 hod s výjimkou v případech pracovní neschopnosti, či čerpání dovolené nebo poruše vozu “SENIOR TAXI”, jelikož není zajištěn náhradní provoz. Provozovatel služby musí mít nastaven taximetr dle nastavené sazby. Jízdy jsou uvedeny v knize jízd, která se musí každé čtvrtletí kontrolovat. Cena za přistavení vozidla činí 15 Kč včetně DPH a tu hradí přepravovaná osoba, každý ujetý kilometr stojí taktéž 15 Kč. Platba se provádí

¹⁶⁰Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/verejne-podklady-k-jednani-zastupitelstva/>

v hotovosti ihned po ukončení jízdy.¹⁶¹

Nabíjecí stanice pro elektromobily

Společnost ELEXIM a.s., seznámila zástupce města s pilotním programem. Program se týká podpoření rozvoje elektromobility, která je podporována jak státem, tak Evropskou unií. V ČR je momentálně registrováno kolem 1250 elektromobilů, pro které je k dispozici kolem 300 dobíjecích stanic, ale problémem je jejich nerovnoměrné rozložení v rámci území státu. Vláda ČR diskutuje o zavedení speciálních výhod právě pro majitele elektromobilů, mezi výhody patří např.: jízda po dálnicích zdarma, parkování zdarma aj. Elektromobilita se stává pomalu, ale jistě trendem a proto lze očekávat dotace nejen pro firmy a veřejné instituce, ale i pro soukromé osoby. Společností ELEXIM bylo vybráno právě město Kroměříž, kde by dle pilotního programu mělo být vystaveno 5 až 7 nabíjecích stanic.

Přínos pro město Kroměříž

- rozvoj infrastruktury nabíjení elektromobilů
- přímá podpora turistického ruchu
- propojení historického města s moderními technologiemi
- podpora trendu technického rozvoje pro zdravé město
- příležitost stát se součástí prvních projektů rozvoje elektro mobility na Moravě
- atraktivní téma pro propagaci a zviditelnění města

Z původních 7 navrhovaných lokalit pro výstavbu elektro stanic byly doporučeny pouze 3 a to Hanácké náměstí, Pilařova ulice a Riegrovo náměstí.

V rámci jednání se k tématu vyjádřily i jednotlivé odbory: odbor rozvoje města - bez výhrad, odbor služeb - bez výhrad, odbor živ. prostředí - bez výhrad, stavební úřad s výhradami z hlediska státní památkové péče je umístění stanic v území MPR je považováno za nevhodné.

Zatím není finální rozhodnutí zastupitelstva města a návrh se opakovaně řeší jak na schůzích ZO tak RO. Jisté je určitě to, že původně navrhovaný počet 5-7 elektrostanic se realizovat nebude. Hovoří se zatím maximálně o třech elektrostanicích a to jen v případě

¹⁶¹Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/usneseni-zastupitelstva/>

pokud by tím nebyla narušena historická hodnota města a život pro veřejnost.¹⁶²

6.2 Rada města Kroměříž a její činnost

Radu města Kroměříž aktuálně tvoří devět členů a to: starosta, dva místostarostové a šest radních. Místostarostové byli donedávna tři, ale díky zisku postu předsedy v poslanecké sněmovně se pan Vondráček své funkce vzdal. Rada zasedá pravidelně dvakrát do měsíce, v případě nutnosti i třikrát. Finanční odměna za tuto funkci činí cca 2400 Kč.

Rada města Kroměříž se zabývá prodejem a nákupem nemovitostí, dále různými majetkovými záležitostmi, výběrovými řízeními na pracovní činnosti nebo např. pronájmem nemovitostí atd.¹⁶³ Na základě rozhovoru s jedním ze členů rady města jsem se dozvěděla, jaká témata byla na radě v poslední době řešena.

Příklady konkrétních témat jednání rady města Kroměříž:

- Schválení dodavatele „Oprava komunikace a chodníků na ul. Čelakovského, Kroměříž”
- Smlouva o realizaci stavby č. 13/2018 mezi městem a Mgr. Vilmou Kolářovou
- Zřízení služebnosti inženýrské sítě pro GasNet, s. r. o. (přeložka Bistro Spáčilova)

Členové rady města

ANO	Mgr. Jaroslav Němec
ČSSD	Marek Šindler
KDU-ČSL (koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí	PhDr. Pavel Motyčka
ČSSD	Mgr. Bc. Karel Holík
ANO	Ing. Jan Hajný
KDU-ČSL (koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí	JUDr. Karel Smíšek
ANO	Mgr. Petra Fečková

¹⁶²Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/usneseni-zastupitelstva/>

¹⁶³ Viz teoretická část – kapitola Orgány obce

Zvuk 12 (koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí	Jiří Kašík
ANO	MUDr. Tomáš Třasoň

Zdroj: www.mesto-kromeriz.cz

složení rady města: 4 ANO, 2 ČSSD, 3 KDU-ČSL¹⁶⁴

6.3 Starosta města Kroměříž, rozhovor

Se starostou města Kroměříž Mgr. Jaroslavem Němcem jsem se osobně setkala a absolvovala s ním krátký rozhovor, ve kterém jsem se zeptala na osm dopředu připravených otázek. Pan starosta byl milý a ochotný, proto bych mu touto cestou chtěla poděkovat.

Starosta pan Mgr. Jaroslav Němec je ve svém prvním volebním období. Do politiky přišel s politickou příslušností Hnutí ANO, ale nyní je nestraník. Jeho předchůdcem byla paní starostka Daniela Hebnarová s politickou příslušností ODS a předtím Miloš Malý za ČSSD. Za poslední tři volební období se vystřídali ve vedení města celkem tři lidé, tedy po každém volebním období a každý byl jiné politické příslušnosti. Nemůžeme tedy tvrdit, že nějaká strana má v městě Kroměříž dominantní pozici. Jediným dvakrát úřadujícím starostou po roce 1990 byl Petr Dvořáček a to v letech 1994-1998 a následně až 2002–2006 pod politickou příslušností ODS.

6.3.1 Rozhovor s panem Mgr. Jaroslavem Němcem

Pane starosto, jak vypadá Váš normální den v práci?

Na radnici bývám od 7:30. Nejprve si procházím poštu, pak mi den zaplňují nejrůznější porady a schůzky. Hodně času mi zabírá také příprava na jednání rady a zastupitelstva města. Součástí práce starosty jsou i setkání s občany a s různými organizacemi a také návštěva kulturních a společenských akcí. Obvykle se domů dostanu kolem 18:00, při plnění společenských povinností i později. Kulturních a sportovních akcí se jako starosta účastním i v sobotu, kdy si také plním jako oddávající příjemné povinnosti na svatbách. Neděle mívám většinou volné.

¹⁶⁴ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/volene-organy-mesta/rada-mesta/>

Pane starosto, co se Vám za dobu působení, ve funkci starosty podařilo, na co jste pyšný, co považujete za svůj úspěch?

Jako zcela zásadní počínám vnímám uzavření akcionářské dohody ve společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž (VaK). Zajišťuje občanům dlouhodobě přijatelnou cenu a kvalitu vody a také to, že zisk bude investován do vodárenské infrastruktury. Nezmizí tedy na kontech zahraničních provozovatelů vodáren, jako je tomu v některých jiných oblastech v České republice. VaK ročně investuje do infrastruktury na celém Kroměřížsku kolem 100 milionů korun a čerpá na to státní a evropské dotace, což by bez rozhodujícího vlivu obcí nebylo možné.

Jaké projekty v Kroměříži aktuálně probíhají?

Pracujeme na stavbě víceúčelových hřišť v místních částech, zvelebujeme dětská hřiště a pracuje se i na opravě budovy Starého pivovaru, která je zázemím pro kulturní akce. VaK také zahájil náročnou rekonstrukci vodovodu a kanalizace ve Vodní ulici, kterou město ukončí opravou povrchu ulice. Letos chystáme i úpravu náměstí Míru a ke konci roku bychom rádi zahájili stavbu parkovacího domu, který Kroměříž nutně potřebuje.

Jsou nějaké projekty, které se vám i přes velké úsilí nepodařily realizovat a případně jaký to má důvod?

Zklamáním jsou pro mě průtahy v soutěži o návrh nového územního plánu Kroměříže. Kvůli obstrukcím ze strany neúspěšného uchazeče jsme stále nebyli schopni vybrat zhotovitele územního plánu. Je pro mě nepochopitelné, že stěžovatel může opakovanými námitkami a podněty k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bránit přípravě pro město tak důležitého dokumentu.

Jaké jsou největší problémy, s kterými se Kroměříž aktuálně potýká, pokud tedy nějaké jsou?

Jak jsem zmínil v předchozí odpovědi, za největší problém považuji průtahy v soutěži o návrh nového územního plánu. Na radnici přišly desítky žádostí o změnu územního plánu a lidé čekají. Bohužel, město to nemůže nijak ovlivnit. Nepříjemná je také uzavírka lávky pro pěší přes řeku Moravu, která momentálně prochází z bezpečnostních důvodů pečlivou diagnostikou. Za měsíc bychom ale měli vědět, zda a kdy ji budeme moci

znovu otevřít.

Jaký je váš názor na přímý způsob volby starosty, který již funguje např. na Slovensku?

Je to zajímavá myšlenka, určitě bych ji podpořil.

Jak se Vám spolupracuje se zastupitelstvem, které je velmi různorodé, co se týče politické příslušnosti? Myslíte si, že diverzita stran je výhodou nebo naopak nevýhodou?

Koalice funguje dobře, spolupráce s partnery si velmi cením. Vyhnuly se nám dosud vážnější potíže, které v jiných městech koalice rozbily. Na některé věci máme sice někdy jiný názor, ale do této chvíle se nám vždy podařilo nakonec najít společnou řeč. Ani v zastupitelstvu za celou dobu nebyl vážný střet. Děláme věci pro lidi, není to velká politika.

Chystáte se kandidovat i v dalších tedy letošních komunálních volbách?

Do voleb půjdu a mandát se obhájit pokusím. Myslím, že se řada věcí povedla a řadu dalších připravujeme, ať už je to zmíněná stavba parkovacího domu, rekonstrukce domu bývalé okresní vojenské správy na startovací byty pro mladé a byty pro seniory nebo také opravy sportovišť – zimního stadionu, plaveckého bazénu či sportovní haly. Rád bych tyto záměry s kolegy dotáhl do úspěšného konce tak, aby parkovací dům, byty i opravená sportoviště sloužily občanům našeho města.

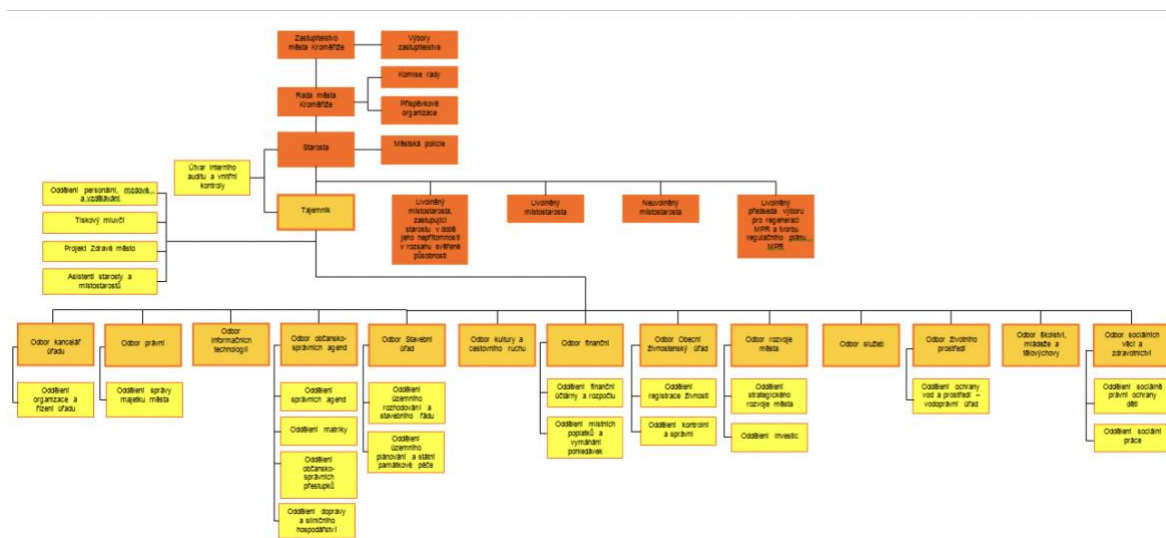
6.4 Městský úřad Kroměříž

Městský úřad Kroměříž je tvořen vedením města, úsekem tajemníka, odbory, odděleními správních agend, útvarům interního auditu a vnitřní kontroly, architektem města a v poslední řadě městskou policií.

Pod organizaci a řízení úřadu spadá starosta, místostarostové, tajemník, vedoucí odboru, oddělení a další. Každý z odborů se stará o něco jiného a má různý počet zaměstnanců. Kroměříž má celkem 12 odborů: odbor kancelář úřadu, právní, informačních technologií, občansko-správních agend, Stavební úřad, kultury a cestovního ruchu, finanční, Obecní živnostenský úřad, rozvoje města, služeb, životního prostředí, školství, mládeže

a tělovýchovy, sociálních věcí a zdravotnictví.¹⁶⁵

Náplní práce zaměstnanců městského úřadu je různorodá a liší se postavením a funkcí na úřadě, od vybírání poplatků, po vyřizování žádostí o provozování restaurace nebo ověřování podpisového práva atd.

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/>

Kroměřížský úřad se nenachází jen na jednom místě, ale v šesti různých budovách. Je tedy možné, že řídičský průkaz si občan musí vyřídit někde jinde, než tam, kde bude podávat daňové přiznání. Z mé vlastní zkušenosti mi přijde uspořádání jednotlivých odborů matoucí. Když si chcete vyřídit nějaké doklady či jiné záležitosti, zabere to spoustu času a přemístování. Úřední dny zaměstnanců městské úřadu připadají na pondělí a středu. Tyto dny má úředník vyhrazeny přímo práci na pracovišti pro veřejnost a to ve všech prostorách úřadu. V ostatní pracovní dny jsou služby poskytnuty pouze online nebo telefonicky. Pokud si chce občan vyřídit nějaké záležitosti a neví si rady, tak potřebné informace dohledá na internetu - na webu města, kde je vše přehledně uvedeno a napsáno. Nachází se zde mimo jiné např. poučení o městských poplatcích, informace a aktuality volných pracovních míst, aj. MěÚ mimo jiné spravuje internetové stránky města a také zřizuje úřední desku.¹⁶⁶

¹⁶⁵ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/>

¹⁶⁶ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/>

7 Majetek a rozpočet města Kroměříž

7.1 Majetek města Kroměříže:

Software	307.521,5
Ostatní dlouhodobý nehmotný materiál	4,321.536,00
Bytové domy	382,623.384,75
Budovy pro služby obyvatel	1,067.156.304,16
Inženýrské sítě	52,394.367,02
Komunikace	549,599.342,66
Ostatní stavby	213,770.628,00
Stroje, přístroje	19,588.747,04
Drobný dlouhodobý majetek / nad. 3.000,- Kč /	16.000,00
Drobný dlouhodobý majetek / do 30.000,- Kč /	12.000,00
Lesy	965.951,60
Orná půda	64,596.866,92
Zastavěná plocha	59,528.079,99
Ostatní pozemky	224,010.371,85
Kulturní předměty	1,569.261,70
Celkem:	2 640,460.363,19

Zdroj: poskytnuto majetkoprávním odborem – viz interní dokument Majetek města Kroměříž

Město je vlastníkem mnoha nemovitostí. Mezi organizace zřizované a zakládané městem patří např.: Sportovní zařízení, Sociální služby, Knihovna Kroměřížska, Dům kultury, Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka, mateřské a základní školy. Z obchodních společností založeným městem jsou to pak Kroměřížské technické služby a Biopas, spol. s.r.o. Akciově se podílí např. ve společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž a. s.

Město se stará mimo jiné o opravy městské komunikace, také o údržbu trávníků a průběžně se rekonstruuje některé budovy.¹⁶⁷

7.2 Rozpočet města

Rozpočet může být schválený jako přebytkový, nebo vyrovnaný, nebo také schodkový, což je tedy případ rozpočtu města Kroměříže. Rozpočet na letošní rok počítá díky novele RUD s vyššími daňovými příjmy (to lze vidět při prostém porovnání 2017/18). Vyšší příjmy zároveň také ovlivnily vyšší výdaje což je spojeno s rozpracovanými investičními i neinvestičními akcemi z předchozího roku. Podstata je, že schodek není krytý cizími zdroji (úvěry), ale zůstatky hospodaření z předchozích let kdy bylo dosaženo přebytkových rozpočtů.¹⁶⁸

Rozpočet města Kroměříž na rok 2018 v celkové výši (uvedené údaje v tis Kč):¹⁶⁹	
Třída I. Daňových příjmů	425 050,-
Třída II. Nedaňových příjmů	133 205,-
Třída III. Nedaňových příjmů	500,-
Třída IV. Přijatých transferů	41 673,-
Třída V. Běžných výdajů	530 160,-
Třída VI. Kapitálových výdajů	132 710,-
Výdajů celkem	662 870,-
Salda příjmů a výdajů	-62 442,-
Financování	62 442,-

Zdroj: Rozpočtový plán na rok 2018

¹⁶⁷ Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/organizace-mesta/>

¹⁶⁸ Dle rozhovoru s Ing. Radim Hlaváčem.

¹⁶⁹ Dle dokumentu Plán rozpočtu na rok 2018.

Rozpočet 2017

Příjmy	558.397
Výdaje	564.044
Saldo příjmů a výdajů	-5.647

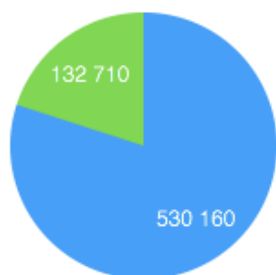
Rozpočet 2018

Příjmy	600.668
Výdaje	663.110
Saldo příjmů a výdajů	-62.442

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/rozpocety/aktualni-rozpocety/> , Rozpočtový plán na rok 2018

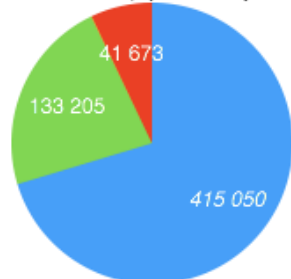
Struktura výdajů

- třída V. běžné výdaje
- třída VI. kapitálové výdaje

Struktura příjmů

- třída I. daňové příjmy
- třída II. nedaňové příjmy
- třída III. kapitálové příjmy
- třída IV. přijaté transfery

8 Dotazník

Téma obecní samosprávy osobně považuji za velmi důležité a myslím si, že by každý občan měl mít základní znalost či povědomí o obecní samosprávě alespoň konkrétně tam, kde žije. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla udělat kvalitativní dotazník a zjistit, jak na tom občané Kroměříže jsou. Do tvorby dotazníku jsem šla s velkým nadšením, avšak můj entuziasmus mě po krátké chvíli opustil. Nejdříve jsem oslovovala respondenty na Velkém náměstí v Kroměříži, kde jsem poprvé zaznamenala a uvědomila si neochotu lidí. Oslovila jsem zde během dvou hodin kolem 40 lidí, s tím, že mi odpověď poskytlo pouhých 14 z nich. Následně jsem se tedy rozhodla, že dotazník provedu jinou formou a to formou online, přes aplikaci survio.cz. Dotazník jsem rozesílala 2 dny prostřednictvím emailu svým známým žijícím v Kroměříži. Moji přátelé a známí byli velmi ochotní, ale jelikož se počet odpovědí neblížil požadovanému číslu, rozhodla jsem se umístit dotazník na sociální síť Facebook, které jsem se chtěla původně vyhnout. Získala jsem zde několik dalších odpovědí, ale ani to nestačilo a musela jsem se opět vydat do ulic. Po dvouhodinovém obcházení domů v okolí jsem získala zbylé odpovědi. Dotazník jsem strukturovala do čtyř otázek, kdy na dvě otázky dotazovaní mohli odpovědět pouhým ano/ne a na zbylé dvě krátkou odpovědí.

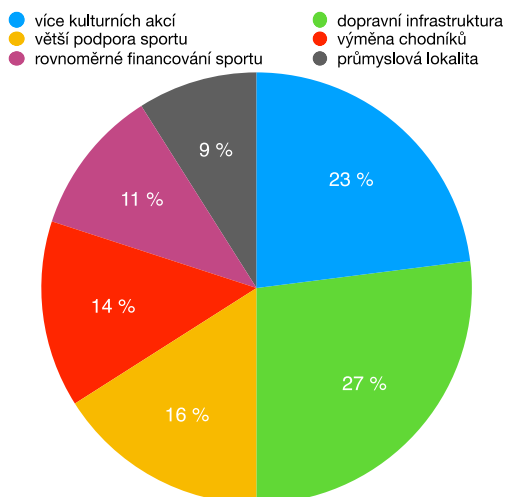
Musím říci, že neochota některých lidí mě šokovala a také demotivovala, ale přes veškerou snahu a úsilí, jsem ráda, že jsem tento dotazník se vzorkem sta lidí úspěšně dokončila.

1. Je něco, co vám osobně ve městě Kroměříž nevyhovuje nebo chybí a myslíte si, že by to právě vedení města mohlo nějak změnit? Uveďte prosím konkrétní příklad.
2. Víte, jaké politické příslušnosti je nynější kroměřížský starosta Mgr. Jaroslav Němec?
3. Zajímáte se o politickou situaci ve vašem městě a záleží vám jaká strana je u vedení?
4. Chodíte ke komunálním volbám?

1.otázka

Je něco, co vám osobně ve městě Kroměříž nevyhovuje nebo chybí a myslíte si, že by to právě vedení města mohlo nějak změnit? Uveďte prosím konkrétní příklad:

nejčastější odpovědi:

Dále bylo zmíněno např.: více parkovacích míst, chybějící odpadkové koše, výstavba obchodního centra, modernizace IT systému MěÚ.

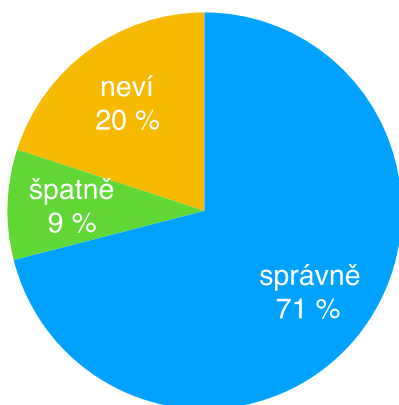
Jelikož jsem do svých 18 let žila ve městě Kroměříž, zajímala mě odpověď na tuto otázku z osobního zájmu. Myslím si, že město Kroměříž je velmi krásné a je škoda, že nabízí opravdu minimální kulturní vyžití pro mladé lidi. Z tohoto důvodu si myslím, že by město mohlo lépe financovat kulturní akce a udržovat tak město atraktivní pro mladou populaci. Zmíněná dopravní infrastruktura opravdu zaostává, MHD spoje jezdí téměř v půlhodinových či i hodinových intervalech, což je velmi málo. Přestože je město poměrně malé, z okrajových částí se občan dostane do centra města i za třicet minut, což může být pro některé občany problematické. Další zmíněný bod je podpora sportu. Kroměříž je nejvíce zaměřená na fotbal a proto další sportovní kluby na úkor fotbalu strádají. Občané také postrádají obchodní centrum či více parkovacích míst. Aktuální míra nezaměstnanosti je nízká, ale v minulosti se Kroměříž potýkala s vyšší mírou nezaměstnanosti a nebyl zde dostatek pracovních míst, proto byl zmíněn bod vybudování průmyslové lokality, kde by mohla vzniknout nová pracovní místa pro občany města.

2. otázka

Víte, jaké politické příslušnosti je nynější kroměřížský starosta Mgr. Jaroslav Němec?

- 71% tázaných ví
- 20 % tázaných neví
- 9 % tázaných odpovědělo špatně

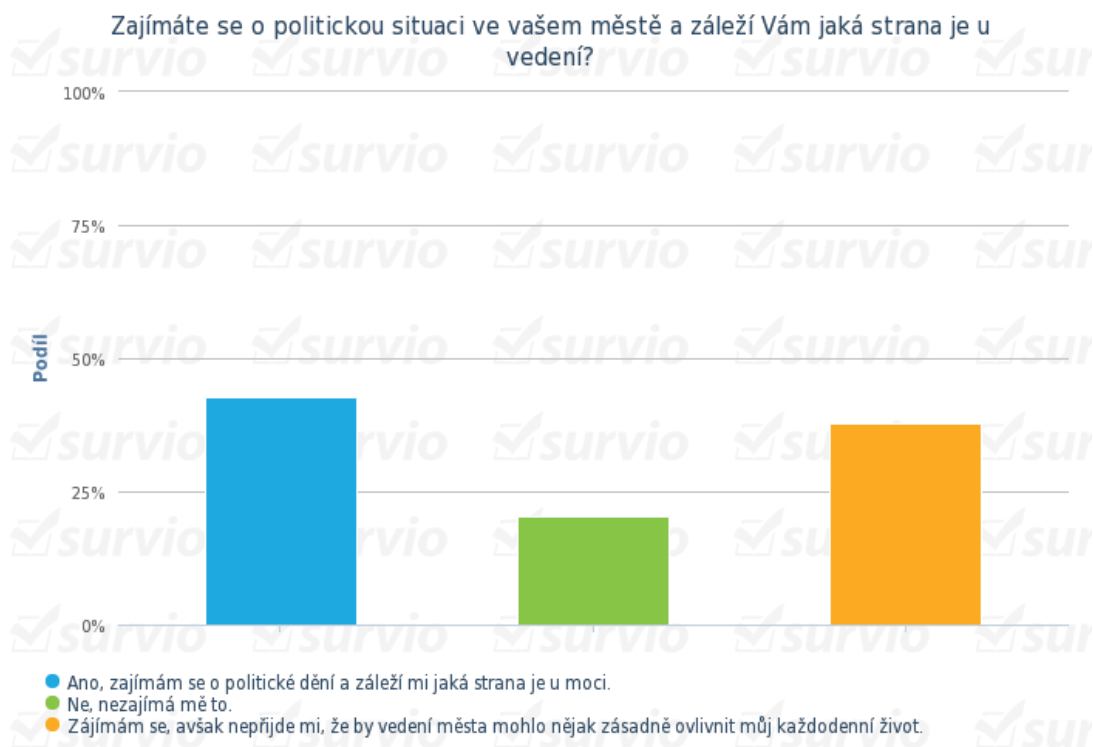
● správně ● špatně ● neví

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, do jaké míry jsou občané města Kroměříž informováni. Zarazilo mě, že 30 % tázaných nedokázalo správně odpovědět. Jelikož již třetím rokem studuji a žiji v Praze, není na mém denním pořádku zajímat se o politickou situaci v Kroměříži. I přesto jsem před psaním této bakalářské práce byla schopna na otázku správně zareagovat.

3. otázka

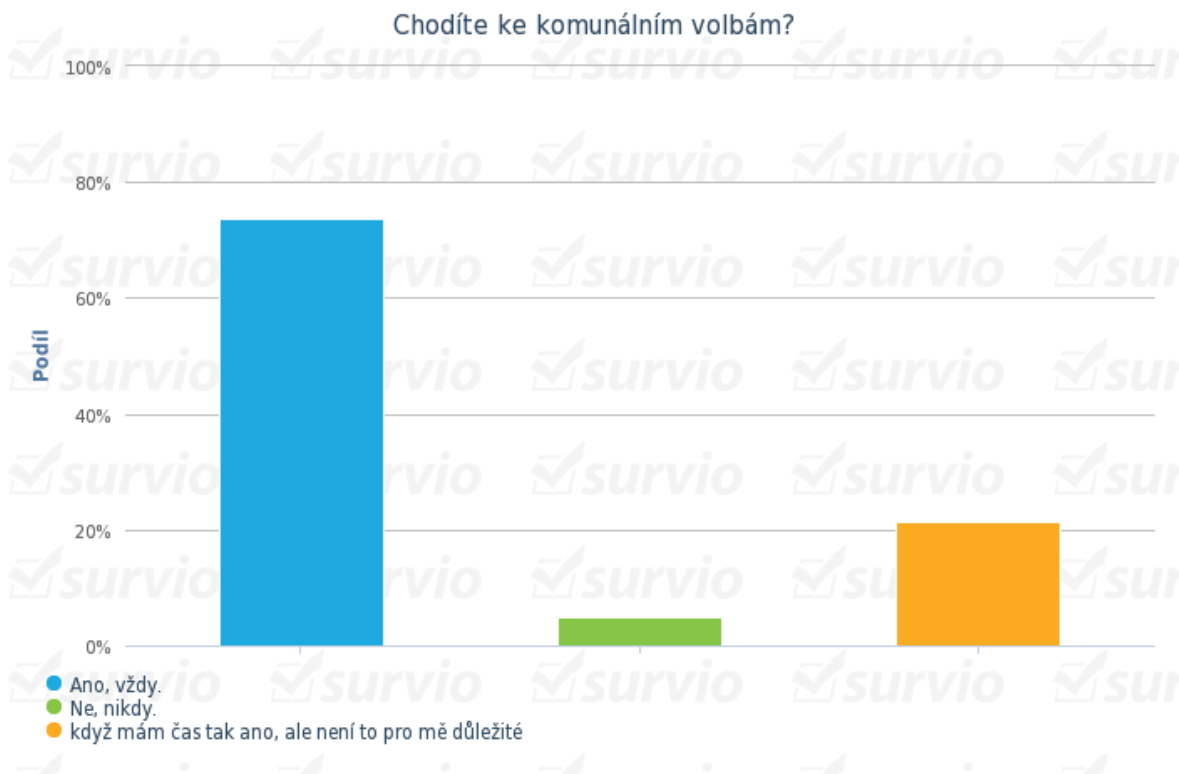
Zajímáte se o politickou situaci ve vašem městě a záleží vám, jaká strana je u vedení?

Zde můžeme vidět, že 41 % tázaných se o politické dění ve městě zajímá a také, že jim záleží jaká strana je u vedení, ale celých 20 % - což je dle mého názoru vysoké číslo se o kroměřížskou politickou situaci nezajímá. Zbýlých 39 % občanů si myslí, že jejich každodenní chod života politickou situací ovlivněn není, ale nějaké povědomí o politické situaci mají. Tento výsledek je téměř shodný s procentuálním výsledkem v otázce předešlé a tím ji také potvrzuje. Osobně si myslím, že vedení města určitý dopad na náš každodenní život rozhodně má, jelikož právě vedení města rozhoduje jaké projekty zrealizuje, kam půjdou finance a jaké akce se ve městě budou nebo nebudou konat. To ukazuje, do jaké míry je znalost pravomocí zastupitelstva a rady města důležitou, což si většina občanů neuvědomuje.

4. otázka

Chodíte ke komunálním volbám?

Jak jsem již výše zmiňovala, v minulých komunálních volbách (tedy roku 2014) byla účast pouhých 38 %, proto mě tento výsledek velmi překvapil, jelikož více než 70 % tázaných tvrdí, že k volbám chodí. Musím však podotknout, že jsem se ptala především vysokoškolsky vzdělaných lidí. Nerada bych tímto nějak generalizovala, ale myslím si, že to má na výsledek určitý vliv. V letošním roce (2018) se konají další komunální volby, zajímá mě tedy, jaká bude volební účast a na kolik reálný je výsledek mého dotazníkového šetření.

Závěr

Jak bylo již v úvodu zmíněno, tato práce se nejdříve snažila obecně vysvětlit a poté propojit teorii obecní samosprávy na příkladu města Kroměříž. První část práce obsahuje mimo teorii i několik aktuálních problémů, které s obecní samosprávou souvisí a to např. *Zadluženost obcí* či *Přímá volba starostů*. Teoretická část nejprve podrobně popsala obecní samosprávu, její orgány, pravomoci apod. Přínos bakalářské práce v této části spatřuji především přiblížením diskuzí v otázce přímé volby starostů, kdy já sama zaujímám neutrální stanovisko. Myslím si, že přímá volba je pro občany jako voliče zajímavá hlavně z toho důvodu, že voliči jsou svými hlasy schopni ovlivnit, kdo bude hlavou jejich obce. Bylo by tedy určitě spravedlivé, aby kandidát, který získá nejvíce hlasů, obsadil místo starosty. Avšak po nastudování dané problematiky, osobně spatřuji úskalí v tom, že v menších obcích se starostou může stát někdo, pouze na základě osobních sympatií a ne na základě vzdělání a kvalifikace na danou pozici. Přikláním se tedy spíše k názorům odpůrců této změny. Druhým zmíněným tématem byla *Zadluženost obcí*, která měla ukázat, jak důležité je rozumně nakládat s financemi a majetkem obce a zároveň je stěžejní, správně vybrat dostatečně kvalifikovaný a odpovědný personál do finančních odborů, aby splácení úvěrů bylo řádně plněno. Nutno podotknout, že většina obcí se do problémů dostává často kvůli nepříznivým přírodním jevům, kvůli kterým často dochází k čerpání vysokých úvěrů, které nejsou obce schopny splácet.

Teoretická část obsáhla, jak nutnou část teorie ze Zákona o obcích, tak teorii citovanou z mnoha odborných publikací. Z tohoto důvodu čítá tato práce velký počet stran, aby bylo vše řádně obsaženo a nic podstatného nebylo vynecháno. Pro lepší přehlednost v části praktické jsem dodržela strukturu zavedenou v části teoretické. V krátkosti bylo představeno město Kroměříž a dále se práce věnovala jednotlivým orgánům města, kde byla teorie aplikována prakticky. Aby práce názorně ukázala a přiblížila, jak funguje zastupitelstvo města, absolvovala jsem rozhovor se starostou města panem Mgr. Jaroslavem Němcem. V rozhovoru jsem se ho zeptala na otázky týkající se aktuálních projektů, činnosti zastupitelstva a konkrétních problémů města. Z rozhovoru lze tvrdit, že město Kroměříž se nepotýká s žádnými většími problémy, kromě opakovaně neúspěšnému nalezení vhodného architekta, který by vytvořil vyhovující Územní plán města. Tento problém

má však mnoho obcí. Jelikož jsem tématům zastupitelstva města chtěla dobře porozumět, účastnila jsem se několika jeho zasedání, což mi pomohlo lépe pochopit, jak mezi sebou zastupitelé jednají, jak probíhá proces schvalování či zamítnutí a také jsem lépe porozuměla tématům, kterými se město aktuálně zabývá.

K vytvoření praktické části mi byl nejvíce nápomocný web města Kroměříž. Avšak mnoho informací nebylo na internetu dohledatelných, proto práce vycházela také z interních dokumentů, které mi byly poskytnuty zaměstnanci jednotlivých odborů k nahlédnutí. V praktické části bylo dále popsáno fungování Městského úřadu Kroměříž, hospodaření s aktuálním majetkem, kde byl zmíněn aktuální rozpočtový plán na rok 2018.

Poslední kapitola praktické části se věnovala dotazníku. Dotazník byl vytvořen za účelem zjištění, kolik občanů a do jaké míry se o problematiku obecní samosprávy opravdu zajímá. Dotazník byl strukturován do čtyř otázek. Z výsledků výzkumné sondy sta respondentů v produktivním věku jsem došla k závěru, že postoj občanů k obecní samosprávě je spíše pasivní. Na základě výsledků lze tvrdit, že občané Kroměříže se do jisté míry o obecní samosprávu zajímají a k volbám chodí, ale velké množství odpovídajících si myslí, že obecní samospráva nijak zvlášť neovlivňuje jejich běžný život. Třetina tázaných se dle výsledků dotazníku o obecní samosprávu nezajímá a k volbám nechodí. Na otázku „Chodíte ke komunálním volbám?“ odpovědělo 70 % respondentů kladně. Statistika z roku 2014 však ukázala, že volební účast byla ve městě Kroměříž pouhých 38 %, což je s mým výsledkem více než sporné. Tento výsledek mě překvapil, je ale možné, že se situace v Kroměříži za poslední čtyři roky výrazně změnila a vedení města vzbudilo větší pozornost občanů. Já osobně považuji „jít volit“ za občanskou povinnost, ať už při volbách komunálních či jiných. Myslím si, že občan, který volit nejde, ukazuje svým nezájmem, určitý postoj a lhostejnost k aktuální politické situaci jak v obci, kraji tak i ve státě.

Předpokládám, že stanovená struktura práce byla dodržena a zmíněné cíle taktéž.

Použitá literatura

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2009.

ISBN 978-80-740-049-2.

ČEBIČOVÁ, Taisia et. al. *Obec, postavení, správa, činnost*. Praha: ISV, 1996.

ISBN 80-85866-19-6.

BRŮNA, Miroslav. *Veřejná správa (po 1.lednu 2003)*. Praha: Institut pro místní správu, 2003. ISBN 80-86976-09-2.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

VEDRAL, Josef. *Obecné principy organizace a činnosti veřejné správy*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. ISBN 80-86976-06-8.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva. 2. rozš. vyd.* Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2001. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-04-X.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v R: Praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-28-1.

MAREK, Jiří et al. *Veřejná správa v České republice*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2004. ISBN 80-239-3642-5.

MALAST, Jan a Karel SVOBODA. *Průvodce světem práva*. Praha: Eduko, 2017. ISBN 978-80-88057-33-8.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo. 2., aktualiz. a přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-382-9.

VYDRŽELOVÁ, Pavla. Výkon veřejné správy a dozoru na místní úrovni. Veřejná správa, 2003, č. 23.

HRADIL, Petr. *Základy práva pro střední školy: podle právního stavu k 1. 1. 2016*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2016. ISBN 978-80-270-0437-9.

KOUDELKA, Zdeněk. *Obecní samospráva: Zákon o obcích v komentovaném znění*. [1. vyd.]. Brno: Doplněk, 2008. ISBN 80-7239-193-3.

KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001: (včetně textu zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o okresních úřadech)*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-272-x.

NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2005. Eupress. ISBN 80-86754-42-1.

MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Vyd. 1. Praha: Orac, 2000. 190 s. Příručky pro praxi a studium veřejné správy. ISBN 80-86199-23-1.

Město Kroměříž-oficiální stránky [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/>

Komunální volby: Výsledky volby pro obec Kroměříž[online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=4&o=13&o2=CZ0721&o3=588296>

Zadlužených obcí ubylo, většina z nich čeká už jen na proplacení dotací [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/obce-dluhy-ministerstvo-financi-day-/ekonomika.aspx?c=A170921_140022_ekonomika_are

Analýza zavedení přímé volby starostů [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NCvd2gSExjIJ:www.mvcr.cz/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostu-pdf.aspx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

Zadluženost územních rozpočtů v roce 2016[online]. 14. 11. 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

Přímá volba starostů: Obce nejsou pro - Deník.cz. *Deník.cz*[online]. [cit. 26.03.2018].

Dostupné z: <https://www.denik.cz/jihocesky-kraj/prima-volba-starostu-obce-nejsou-pro-20160809.html>

Přímá volba starostů? Další rozklad společnosti[online]. 4. 2. 2018 [cit. 2018-04-01].

Dostupné z: <http://forum24.cz/prima-volba-starostu-dalsi-rozklad-spolecnosti/>

Přímá volba starostů a hejtmanů se blíží, poslanci hledají kompromis [online]. 16. 3. 2018

[cit. 2018-04-01]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/prima-volba-starostu-hejtmanu-de5-/domaci.aspx?c=A180315_210325_domaci_an

Kroměříž [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5743/kromeriz/pocet-obyvatel/>

Přímá volba starostů na Slovensku [online]. 12. 7. 2011 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6495773>

[online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=62923

Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost[online]. 12. 7. 2011 [cit. 2018-04-01].

Dostupné z:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:VBHcM669IqEJ:www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx+&cd=3&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

POLČÁK, Stanislav. *Přímá volba starostů aneb. Jak silného chceme starostu*

mít? [online]. , 1-5 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/py-loha-y-4-judr-poly-k-pdf.aspx>